РІК LVIII, Ч. 2 ЛЮТИЙ — 2001 — FEBRUARY № 2, VOL. LVIII

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

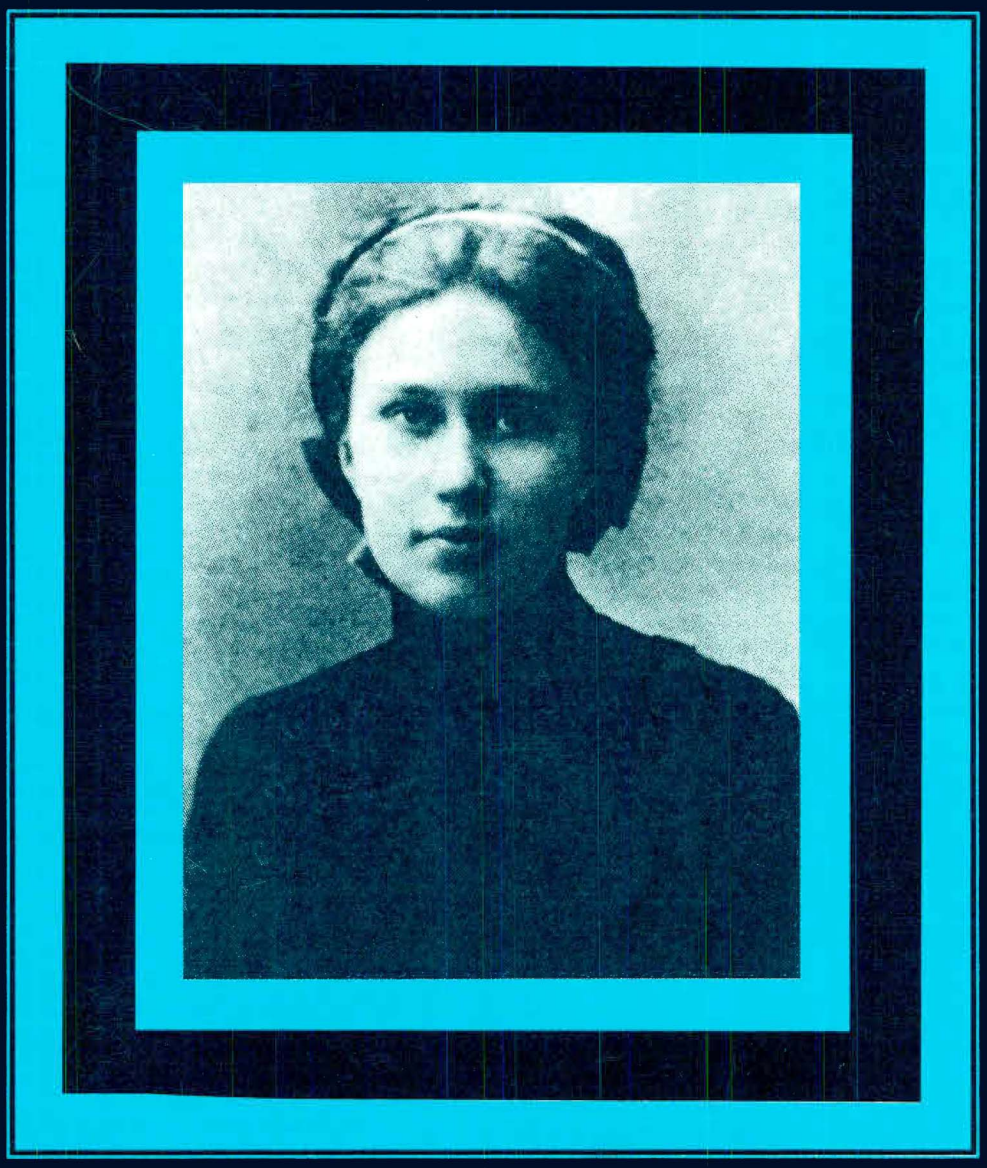

www.unwla.org

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК LVIII **ЛЮТИЙ** **Ч. 2**

Виходить раз у місяць
видає
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація
Засновник Українського Музею в Нью-Йорку

Головний редактор — **Ірена Чабан**
Редактор англомовної частини — **Тамара Стадниченко**

Редакційна колегія:
Ірина Куровицька — (з уряду) — Голова Союзу Українок Америки
Марта Богачевська-Хом'як
Любов Волинець
Іванна Ганкевич
Анна-Галя Горбач
Івання Рожанковська
Ярослава Рубель — (з уряду) — прес. реф. Головної Управи
Марта Тарнавська

Адреса редакції: 108 Second Avenue
New York, NY 10003
Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672

Річна передплата в США
Для членів СУА ..... $ 25.00
Для інших передплатників ..... $ 30.00
Поодиноке число ..... $ 3.00
В країнах поза межами США ..... US $ 40.00

Адміністратор: **М. Орися Яцусь**
Тел./Факс: (732) 441-9377

OUR LIFE

VOL. LVIII **FEBRUARY** **№ 2**

Published by
UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.
Non-profit organization
Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

Editor-in-Chief — **Irena Chaban**
English Editor — **Tamara Stadnychenko**

Contributing Editors:
Iryna Kurowyckyj — UNWLA Inc. President
Martha Bohachevsky Chomiak
Lubow Wolynets
Iwanna Hankewych
Anna-Halia Horbach
Iwanna Rozankowskyj
Jaroslawa Rubel — UNWLA Inc. Press Chair
Martha Tarnawsky

Editorial Office: 108 Second Avenue
New York, NY 10003
Tel.: (212) 674-5508 Fax: (212) 254-2672

Annual subscription in the USA for UNWLA members ..... $ 25.00
Annual subscription in the USA for other subscribers..... $ 30.00
Annual subscription in countries other
than USA..... $ 40.00 US currency
Single copy ..... $ 3.00

Business administrator: **M. O. Jacus**
Tel./Fax: (732) 441-9377

ЗМІСТ

Олена Теліга. Сучасникам 1
Людмила Смоляр. Невмируща Надія в суворому житті 1
Наталка Поклад. Залишитися собою — будь-що-будь 5
Дарія Маркусь. У пошуку нових дороговказів: Українська громада в Америці сьогодні 9
Марта Богачевська-Хом'як. Кінець української ідеї 12
Our Life
Iryna Kurowyckyj. From the desk of the President 15
News From UNWLA Headquarters 16
Branch 118 Year In Review 17
Branch 36 Mourns Mary Rodak 18
Svitlana Kupryashkina. Women and the AIDS epidemic in Ukraine 19
Новини Головної Управи 21
Голова СУА Ірина Куровицька 21
Вісті з Централі 22
Діяльність округ і відділів 23
Загальні Збори відділів 26
Добродійство 27
Нашим дітям 34
Смачного 36

Ілюстрації Дарії Наумко.
Illustrations by Daria Naumko.

На обкладинці: Надія Суровцова в сімнадцять років.

На обкладинці журналу за січень: "Гуцульська Мадонна" Дарії Гуляк-Кульчицької. Вид-во "Хвилі Дністра".

Перепрошуємо мисткиню і читачів за недогляд.
Ред.

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів,статтей. Згідно з журналістичною практикою, не подається копій, що були поміщені чи переслані до інших видань.

Незамовлених матеріялів редакція не повертає, а також не веде листування з приводу невикористаних матеріялів.

Редакція застерігає за собою право скорочувати матеріяли і виправляти мову. Статті, підписані прізвищем чи псевдонімом автора, не завжди відповідають поглядам редакції.

Передруки і переклади матеріялів з "Нашого Життя" дозволені за поданням джерела.

На адресі, поміщеній на журналі, є зазначено, доки заплачена передплата.

Усі редакційні матеріяли просимо пересилати на адресу редакції, з поміткою "редакторові".

Кошти вироблення кліше покривають дописувачі.

Дописи просимо писати виразно, через два інтервали, зокрема чітко імена і прізвища поданих осіб.

Редакція приймає за домовленням, тел.: 1-212-674-5508.

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly (except August) by Ukrainian National Women's League of America, Inc., 108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003 ISSN 0740-0225

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. (USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to
"OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2000 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Printed by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011
Tel.: (973) 772-2166 Fax: (973) 772-1963 e-mail: computopr@aol.com

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

Щиро вітаємо новообраного Президента Америки Джорджа Вокера Буша.

Екзекутива СУА

Олена ТЕЛІГА

СУЧАСНИКАМ

" Не треба слів! Хай буде тільки діло!
Його роби – спокійний і суворий,
Не плутай душу у горіння тіла,
Сховай свій біль. Зломи раптовий порив".
Але для мене – у святім союзі:
Душа і тіло, щастя з гострим болем,
Мій біль бренить, зате коли сміюся –
То сміх мій рветься джерелом на волю!

Не лічу слів. Даю без міри ніжність.
А може в цьому й є моя сміливість:
Палити серце – в хуртовині сніжній,
Купати душу у холодній зливі.
Вітрам і сонцем Бог мій шлях намітив,
Та там, де треба, – я тверда й сувора.
О, краю мій, моїх ясних привітів
Не діставав від мене жадний ворог.

ЖІНОЧІ ПОРТРЕТИ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ

Людмила СМОЛЯР

НЕВМИРУЩА НАДІЯ В СУВОРОМУ ЖИТТІ:
ДО ЖИТТЄПИСУ НАДІЇ СУРОВЦОВОЇ

Надія Віталіївна Суровцова (1896-1985) – жінка-героїня України, що гідно витримала пекло і в тому пеклі змогла виробити три основні принципи життя: "1. У житті треба завжди знаходити силу, щоб тримати голову рівно. 2. У житті завжди є щось, чим можна тішитись. 3. Життя багатогранне, за ним треба стежити, а отже, варто жити". І вона жила, навіть у тих нелюдських умовах, які їй створили. Жила, бо вміла радіти земному, кожній дрібничці навколо себе. Вміла бачити рису радости в кожній людині й прагнула повернути цю радість людям, які оточували її.

Хто ж вона – Надія Суровцова, яка своїм героїчним життя ще раз довела вірність слів Євгена Маланюка про те,"що психічна загадка української нації розгадується дуже просто – ми взагалі є нацією жіночою". Справді-бо через всю українську історію, крізь образи жінок, їх діянь тягнеться яскрава традиція мужньо-героїчної української жінки.

Народилася Суровцова 18 березня 1896 р. в Києві на Подолі і на честь батькової вчительки дівча назвали – Надія. У трирічному віці її охрестили у Десятинній церкві. Мама Надії родом з Тули, батько мав українське коріння. І щоб справити йому приємність, мати щороку на його день народження навчала Надію якогось шевченківського вірша. Життя у Надії, як вона сама згадувала, було зовсім не дитячим. Вранці їй подавали шматок газети і казали: "Повідшукуй усі 'а' або яку іншу літеру". Отак дівчина навчилась читати, також захоплювалася самим процесом писання. І вже в ранньому віці, розмовляючи з мамою – викладачем Маріїнської гімназії, вивчила німецьку мову.

Порушувався триб життя, звичайно, на контракти. Це була урочиста подія, яку дівчина дожидалась увесь рік. Було традицією, що батько возив її сам. В той день, звикла дисципліна десь зникала і вони обоє з батьком поринали у хвилях єдиного неповторного ярмаркового гомону.

В 1903 р. сім'я переїхала до Умані. Тут Надія надзвичайно рано познайомилася з проблемами селян, бо часто читала батькові судові справи цих людей, кодекси законів. Через його поганий зір вона ще дитиною прочитала йому вголос "Ілюстровану історію України" М. Грушевського. Але глибинне захоплення українським питанням було пов'язане вже з гімназією. Великий вплив у цьому мав улюблений вчитель історії Данило Михайлович Щербаківський.

По закінченню гімназії, Надія веде з батьком боротьбу за вибір навчального закладу, де продовжити освіту. Тато наполягав на Київському університеті, де вчився сам, дівчина ж обстоювала Петербург. Її позиція перемогла, але за це вона позбулася матеріяльної підтримки батька. Мрія про адвокатуру розтанула, бо вийшла заборона уряду допускати туди жінок, тому стежка привела на історико-філологічний факультет. В перший рік свого студентського життя вступає до "Українського земляцтва", де їй досить швидко доручили чергувати в українській книгозбірні земляцтва. «Ми зростали в тяжкий час реакції, – згадувала Надія Суровцова. – Постійно живучи в туманному присмерку далекого Петербургу, ми відкрили 'Український П'ємонт' – Галичину. Ми почали мріяти про Батьківщину. Нас захоплювала історія, далі ми почали потроху, навпомацки, знайомитися з економікою, а далі перед нами стали політичні питання".

Війна міняє звичний ритм життя. По країні хвилею прокотилося відкриття приватних лазаретів для поранених. В один з таких лазаретів пішла працювати Надія. Він був відкритий Петербурзьким українським громадянством і демонстрував патріотизм і лояльність. Суровцова працювала і вчилася одночасно. Було надзвичайно важко. Сам лазарет був український, тобто утримувався коштами українців, але мав свій політичний портрет. Надія входить в комітет, який очолював законспіровану самостійницьку течію. Вони передруковували книжки з Галичини, транспортували їх до Києва, розповсюджували політичні реферати, які читали по Україні. І в цій діяльності Суровцова дедалі більше стала прихильницею ідеї про відокремлення від Росії, утворення незалежної держави.

Після Лютневих подій 1917 р. революційний комітет дав Суровцовій доручення повідомити голову українського уряду М. С. Грушевського, що в Петрограді двісті організованих українських студентів чекають його вказівок. Надія стає інструктором Центральної Ради, вона носій і вісник революції України, бо ж тої пори по селах дуже мало знали про події у центрі і тому всі відомості були дуже цінними.

Наближалися вибори до Центральної Ради. Селянська Спілка Умані намічала кандидатуру Суровцової до Центральної Ради. Одночасно повелася розмова з батьками, що дівчині вже давно пора б закінчити навчання, а вона, натомість переймається справами, з тим не зв'язаними. Надія вирушає до Києва, шукає роботу, щоб матеріально себе забезпечувати, і вступає на четвертий (останній) курс університету.

За пропозицією ректора, Суровцова була запрошена на роботу в міністерство закордонних справ. Таким чином Надія стала біля самого джерела політики, міжнародних справ, тим то справи міністерства її цілком поглинули.

Під час Директорії в міністерстві закордонних справ панує гаряча атмосфера відряджень. Велика і відповідальна місія планувалася на Версальську мирну конференцію і Н. Суровцовій також випало їхати туди. Вона виїхала з дипломатичною місією, а опинилася за кордоном, в еміграції. У Відні вона оселилася у дешевому, тихому пансіоні на вулиці Шотштрасе. Цей будинок дуже полюбляли українці. Надія серйозно вивчає мову і проходить курс філософії, потрібний їй для університету.

Дні минали в заняттях, а увечері вона зустрічалася з віденською українською колонією у кафе "Кранц". Ледве можна було знайти приїжджого українця, що не з'являвся б, там зустрічалися поважні люди і молодь, можна було знайти роботу, полагодити ділові справи, довідатися політичні новини, українські сенсації. Тут вона познайомилася з групою галицьких студентів-комуністів, стала членом австрійської компартії.

У Відні Надія не марнує часу. Вступає до університету. "То не була легка смуга життя, – згадувала вона, – нам тяжко жилося матеріально і духовно, праця, напруження були великі, в серці ж туга за домівкою". Н. Суровцова стала першою Українкою, що після війни 1914 р. вступила до Віденського університету і першою Українкою з Великої України, яка отримала докторський диплом (30 червня 1920 р.), обравши темою дисертації проблему "Богдан Хмельницький та ідея української державності".

Після закінчення університету Суровцова обрана членом товариства прихильників освіти, очолювала комітет "Голодуючих України", була заступником голови товариства прогресивних журналістів в Європі. Познайомившись із місцевим українським жіноцтвом, Надія Віталіївна вступила до Українського Жіночого Союзу у Відні, була

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

обрана секретаркою Української Національної Жіночої Ради, ввійшла до складу української секції Міжнародної Жіночої Ліги Миру і Свободи. Секція преси і пропаганди Українського Жіночого Союзу у Відні під проводом Суровцової нав'язала зносини з австрійською секцією Ліги Миру і Свободи, в домівці якої Надія виголосила дві доповіді про Україну. Її обрано у склад української делегації на Віденський та Гаазький конгреси Ліги Миру, конгрес профспілок в Амстердамі.

Вся ця громадська робота надала їй змогу не тільки пізнавати віденське, європейське, інтернаціональне життя, але одночасно й порівнювати з тим, що його вона бачила в українських емігрантських колах.

Особливу ролю в її житті відіграв Вашингтонський Конгрес Ліги Миру. Президія Ліги запросила Суровцову прибути на конгрес та зробити лекторську поїздку Америкою. Під час агітаційної подорожі поїзду миру з делегатками 25 різних країн Суровцова зустрічається з українськими емігрантами, дізнається про їх життя, побут, виступає перед авдиторіями американських студентів. Отоді-то там, за океаном, вона твердо вирішила залишити Європу і повернутися на Україну.

Знайомство з радянським представником у Відні Юрієм Коцюбинським – "людиною, яка полонила відразу й цілком" – поступово змінює антибільшовицьку позицію Суровцової. Що ж до вістей з України, то вони не були всебічними. Вона знала про українізацію шкіл, на власні очі бачила представників Радянської влади. Перед нею було дві політичні системи, дві ідеології. Надії тоді здавалося, що комуністи – це когорта людей віддана найсвятішим ідеалам і тільки як виняток трапляються серед них люди зі звичайними хибами. Зима 1924 р. у Відні була тяжкою, головним чином через злидні. Загалом настрій серед українців зазнавав злетів і упадків. Комуністична частина віденських українців, переважно молодь, в той час дуже активізувалась, і комуністична Україна ставала для Надії все ближчою.

Драматична пригода в житті Суровцової змусила прискорити її від'їзд до України, який вона планувала в перспективі. Від друзів надійшов лист, що такі, як вона, потрібні Україні, що там її робота принесе користь. І в березні 1925 р. Суровцова – в Москві, а згодом – в Харкові. Редакція "Вістей" стала для неї рідною домівкою, де минуло чимало років. Оточена з першого дня увагою, Надія поринула в літературно-мистецьке життя міста, дописує до "Вістей", "Комуніста" та інших видань. Восени 1925 р. вона переходить до Наркомату іноземних справ, де її праця полягала у щоденному звіті про публікації в закордонній, зокрема емігрантській, пресі, виданні щомісяця стислого бюлетеня про закордонну пресу для таємного вжитку двох десятків наркомів. В обов'язок входили також перекладацькі функції під час приїздів чужоземців. Працюючи Суровцова навчається в аспірантурі в академіка Д. Багалія, інтенсивно перекладає.

Утім, творче життя Надії обривається в 1927 р. Її заарештували в потязі, коли вона їхала на декаду української культури в Москві. Під час допиту отримала від слідчого статтю-некролог, написану про неї. В фондах Центрального Державного Історичного Архіву у Львові зберігається стаття невстановленого автора "Жертва червоного терору", опублікована в газеті "Свобода". Після звільнення Надія Віталіївна знайшла цю статтю в архіві. І вдруге мала нагоду прочитати свій некролог. Невідомий спосіб смерті Н. Суровцової обговорювався на зборах Екзекутиви Міжнародної Жіночої Ліги Миру і Свободи.

Але вмерти – означало щезнути, ніколи не сказавши останнього слова. Вмерти – означало прийняти мученицький вінець. Єдиним можливим способом політичного протесту було – вижити і вона вижила.

За безпідставним звинуваченням у польсько-німецькому шпигунстві вона була засуджена на п'ять років ув'язнення на Соловки. Але ці п'ять років перетворилися на майже довічне ув'язнення, на скитання по території, мало не всього Радянського Союзу. Цей страдницький шлях розпочався для Суровцової з Люб'янської тюрми, далі вів через Бутирку до Ярославського політізолятора, де відбувала свій перший термін – 5 років одиночного ув'язнення в камері № 37. Обіцянка зробити з Надії політичний труп не вдалася. У цих страшних умовах повного відчуження вона створила свій власний режим, якого завжди дотримувалася і, можливо, завдяки якому змогла витримати.

В липні 1928 р. Суровцову перевели у Харківську внутрішню тюрму, а згодом в корпус особливого призначення на Холодній горі. Архангельск став місцем нового заслання після звинувачення про участь в контрреволюційній організації. А далі нові і нові етапи. Владивосток, Колима, бухта Нагаєва у Магаданській області. Стан був настільки важкий, що шансів на виживання майже не було. Але й тут в атмосфері взаємної ворожнечі Надії Суровцовій вдавалось розряджати "повітря табору". З її допомогою готувались вистави, концерти, ставили навіть "Наталку Полтавку" і барак мінявся...

В 1941 р. табірний термін закінчився і

Надія Віталіївна лишалася на безстрокове заслання на Колимі. В 1950 р. третій арешт та майже рік тюрми і лише в 1954 р., після майже 30-річного перебування в ізоляції, із Суровцової зняли судимість, а з часом реабілітували. Перед тим, як покинути назавжди місце свого заслання, вона здійснила подорож по Колимі, щоб уже вільною людиною побачити ту землю, на якій пройшло стільки років життя.

В Україну повернулася з Колими в березні 1957 р. Мати не дочекалась доньки, чоловік пропав в ҐУЛАҐУ безслідно. Повернулась самітня, але неподолана, ҐУЛАҐ не знищив її таланту, не відібрав її молодої душі.

Повернулася до Києва – до свого улюбленого "світлого міста", "міста дитинства", де жила весну й літо, сподіваючись отримати кімнату, але в цьому їй було відмовлено, бо «заарештована в Харкові». Через суд вдалося повернути батьківську спадщину: будинок в Умані, де оселилася восени 1957 р.

Як і на світанку свого життя, вона і тепер знаходила силу в невичерпній любові до Батьківщини та незламній вірі у світле майбутнє.

У неї було стільки енергії, бажання продовжувати те, що його розпочала в 20-ті роки, вивчати історію України, поновити її. Вона з захопленням працювала, обдаровувала і наділяла всіх своїм гумором, ерудицією. Біля неї все сяяло. Ніхто краще не знав історії української літератури, культури України, ніхто не вмів так, як вона, зустріти й зачарувати гостей. Вона активізувала культурне життя міста. На її прохання приїжджали письменники, організовано зустрічі з місцевими літературними діячами, відбувалися вечори. Вона була ґідом усіх вітчизняних і закордонних культурних і письменницьких делеґацій. Її знання мов, ерудиція робили її незамінною. На громадських засадах працювала в краєзнавчому музеї, організовувала виставки, реставрувала костел та створила в ньому картинну ґалерею. Вела широку дослідницьку роботу з історії Умані та парку "Софіївка".

Восени 1962 р. Н. Суровцова здійснила подорож до вимріяного Львова, щоб зустрітися з Оленою Степанів. Вона була єдиним живим свідком того, що минуло, таки дійсно було, а не снило. І вони рушили в свою першу й останню мандрівку по місту. «Майстерний знавець минулого свого міста, – згадувала Суровцова, – вона проводила мене вузькими львівськими вуличками, заулками, майданами. Переді мною ставала кам'яна казка скульптурних мережив, церков, капличок, безцінні скарби вітражів, різьблених катедр, дивовижні постаті рококових святих, самотні фігури з зів'ялим вінком квітів...Вона знала кожний крок, кожний камінь". Вони вклонилися могилі Ольги Басараб – подрузі своєї юності. Вони все згадували і вирішили записати спогади, але не довелося. В 1963 р. Надія Суровцова знову відвідала Львів, але вже сама ходила на Маківку без "Степанівни", яку дуже любила, а сина її Ярослава вважала своїм сином.

До кінця свого життя Суровцова брала участь в правозахисному русі, широко спілкувалася з молоддю. "В розмовах з нею, – згадував правозахисник Леонід Плющ, – ми відчули себе так, наче між її юністю, боротьбою, радістю українського ренесансу 1910-1920-их років і нами не пролягла доба десятків років суцільного сталінського мороку. Було передано естафету ідеалів визвольної боротьби з рук у руки. Ми знайшли загублені попереднім поколінням шляхи свободи".

У 1972–74 рр. в її хатині робили обшуки. І кожного разу виносили рукописи, аркуші – виносили працю життя. Після чергового обшуку в 1977 р. у Надії Віталіївни забрали друкарську машинку, рукописи і весь її літературний архів. 30 березня 1979 р. до неї знову прийшли на обшук. Цього разу шукали "крадені речі", однак таких не було, забрали все написане, зокрема спомини. Ніна Комарова – дружина правозахисника Віктора Нєкіпєлова, розповідаючи про цей епізод, вигукувала в розпачі: "Господи, якщо ця жінка знову всміхається до сонця, вона буде рівна Тобі! Можна собі лише уявити, що роки 1970-1980 виявилися для Надії Суровцової страшнішими, ніж 29 тюремних років сталінських мук". З великою гідністю поводилася Надія Суровцова під час трусу. Сиділа з «олімпійським спокоєм», лише промовляла – «пережила й не таке, переживу і це».

В березні 1981 р. відбулися три обшуки в Києві, на квартирах родичів і друзів, де зупинялась Надія Віталіївна Суровцова

Попри нагляд, в будинку Суровцової цілий тиждень проживав Олександер Солженіцин з дружиною, які збирали матеріял для «Архіпелагу ГУЛАГ».

13 квітня 1985 р. в Умані на 89 році життя Надія Віталіївна Суровцова покинула цей світ, залишивши нам багатий непересічний творчий доробок. Невтомна енергія, працьовитість, оптимізм, усмішка, надзвичайна любов до життя, висока сучасна культура без краплини зайвого патосу вирізняли Надію Віталіївну з-поміж інших людей. Саме такою – жінкою-героїнею і залишиться вона в пам'яті українського народу.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

НАША СУЧАСНИЦЯ

Наталка ПОКЛАД

ЗАЛИШИТИСЯ СОБОЮ – БУДЬ-ЩО-БУДЬ

Пам'ятаю бурю почуттів – у наших інтеліґентських колах і не тільки, – коли в 1991-му, після рукописних самвидавівських "Палімпсестів" (мені дістався їхній ледь видний відбиток на тонюсінькому папері), нарешті, з'явилась друком "Дорога болю" – перша збірка Василя Стуса на Батьківщині. Упорядником була Михайлина Коцюбинська. Мало хто знав, що робота над виданням почалась через рік після загибелі Василя, тобто у 86-му, коли ще діяла цензура Михайлина готувала тексти до друку, а Станіслав Тельнюк "пробивав" їх у Центральному Комітеті комуністичної партії України. Коли вірші давались друкарці, то на титульному аркуші прізвище автора не значилось – це було небезпечно.

Потім пішли численні публікації про поета в різних газетах та журналах, і ми, читачі, радісно ловили вже знайомий і звичний підпис. В. Стус і М. Коцюбинська – це стало нерозділь-ним.

І поглядами, і долею вона належить до покоління шістдесятників, знає цю добу досконало, багато про неї писала. Була членом бюро того Клюбу творчої молоді, який організував гучні поетичні вечори з довгим "обговоренням" – і страшними наслідками для їхніх учасників. Ув'язнення її оминуло, таборів не знала, проте безробітною, "зайвою" була (а на руках – мала дитина). Було відсторонення від улюбленої справи і вилучення з бібліотек її видань. У 1971р. вийшла остання велика стаття М. Коцюбинської "Читаючи Стефаника". А потім 17 років – жодного друкованого слова. Ім'я великого родича, з одного боку, давало надійний захист і спрацювало, коли на прохання Марії Скрипник з Канади Михайлину все ж таки працевлаштували. З другого боку, коли зберігала вірність друзям і відданість ідеалам, їй закидали:" Ганьбиш рід Коцюбинського..." Та й спробуй із таким прізвищем та реґаліями, з трудовою книжкою, де записані присвоєння звань і подяки, і раптом – влаштуватися коректором в якомусь проєктному інституті...

Вона – пізня дитина Хоми Коцюбинського, молодшого брата письменника. Народилася у Вінниці, коли батько мав 62 роки і вже дорослих дітей. У матері, на 23 роки молодшої за батька, кримської вірменки з походження, а росіянки культурою, вона – єдина донька. Мати здобула філологічну освіту на Вищих Бестужевських курсах, мала літературний хист. Після одруження вивчила українську мову, була науковим працівником музею М. Коцюбинського у Вінниці, а згодом – у Чернігові. Як свідчать документи, під час процесу СВУ її навіть звинувачували в українському націоналізмі. Обожнюючи поезію раннього Тичини, мама співала малій донечці, замість колискових, перефразовані його "Пастелі". Тому метафора "сонячні кларнети" – одне з перших образних понять, яке Михайлина втямила в житті.

Батько, не маючи здобутої систематичної освіти, мав гнучкий розум і, мовляв по сучасному, був господарником від Бога. Вони з матір'ю познайомилися в Києві, коли директорував у дитбудинку, а мати працювала вихователькою. А ще батько був геніяльним садівником, із якимось містичним зв'язком із природою. Усе в нього росло, цвіло і плодоносило. В умовах повоєнного Чернігова на свій день народження, 18 грудня, тобто посеред зими, Михайлина отримувала свіжі гвоздики і жовті троянди...

Виростала дівчинка у специфічній літературній атмосфері. До нового музею в Чернігові (у Вінниці себе не пам'ятає, була замалою)

приїжджали письменники, науковці, актори, групи відвідувачів. І тоді серед кімнати ставили маленький стільчик, дитя вивищувалося на ньому й читало всім вірші. Коронний репертуар – "На майдані коло церкви".

Потім була українська філологія Київського університету, аспірантура в академіка Олександра Білецького. Михайлина якось не замислилась, чому тоді викладати залишили не її, хоч стояла вище за всіма показниками, а іншу. Коцюбинську ж невдовзі запросили науковцем до Інституту літератури, через рік вона захистила дисертацію на тему "Поетика Шевченка і український романтизм". За малий час вийшла й книжечка "Образне слово в літературному творі". Питання художньої мови, образності, тропів – ось коло її зацікавлень. Про Михайла Коцюбинського свідомо не писала, гнітила ворожнеча, яка невідь-чому панувала між родами.

В її долі велику ролю відіграли три імені: Михайло Коцюбинський – це, так би мовити, точка відліку; Павло Тичина – це незабутні зустрічі з поетом на батьківщині, в Чернігівському музеї Коцюбинського; Василь Стус – центр "Малесенької шопти" друзів-однодумців. Коцюбинський і Тичина дали їй чуття слова, навчили дивитись на життя як на художній твір. Стус же та його побратими утвердили те, що зріло в душі – усвідомлення єдності естетичних та етичних критеріїв. І коли під час арештів у 1972-му Михайлину запитали на Володимирській, чому "лізе в політику", відповіла, що це "політика лізе" в неї. Справді, ніколи суто політичними категоріями не мислила і все сприймала крізь етику й естетику, мабуть, підсвідомо тікаючи від реальности в мистецтво, красу, в світ "книжкових" високих почувань. Проте на перепуттях життєвого вибору завжди воліла лишитися собою – за всяку ціну. Має таку особливість – дивитися на себе мов би збоку, в третій особі. Ця відстороненість – захисний панцир, який допомагає коригувати власну поведінку і реакції. Озираючи пройдений шлях, згадуючи побратимів та посестер, знову й знову стверджує, що об'єднував їх усіх примат духу, добрий ідеалізм, віра в людську чистоту й ідеали, хоч ця віра сьогоднішнім прагматикам і видається дещо наївною. А тоді, в умовах несвободи, їм те все було – всупереч дозованому й дозволеному – на вагу золота. На вагу життя.

60-ті роки – її друге народження. Після розвінчаного культу прийшов величезний масив нових знань, а з ним – новий, український світогляд. Раптом виявила, що університет лише заколисував ті знання. Богдана-Ігоря Антонича, Євгена Плужника, Миколу Зерова та багатьох інших відкрила, вже бувши кандидатом наук. Ставала зрозумілою облудність тієї системи вартостей, в яких виросла. Цьому сприяли люди – різні, але дуже цікаві, з якими товаришувала і працювала. Євген Сверстюк, Василь Стус, Іван Світличний, Юрій Бадзьо з дружиною Світланою Кириченко, В'ячеслав Чорновіл, Атена Пашко, Роман Корогородський... Завжди повторює слова Сент-Екзюпері, що найбільша відкрита розкіш – це спілкування людини з людиною. Цю розкіш мала, має і, вважає, буде до скону мати. І це – найважливіше. Гуртом тоді все переосмислювали, до всього доходили – це був прообраз істинно людських стосунків, бо не зрадили одне одного ні в чому, ніколи, ані на хвилину.

Активно в політику не входила. Проте, коли на друзів насунула небезпека, власне – за те ж саме: за відчуття свого коріння, за оборону мови і рідної культури, Коцюбинська стала на їхній захист. Поштовхом була відома сцена в кінотеатрі "Україна" у вересні 1965-го. Це як екзистенційний сюжет. Підвелась тоді разом з усіма. Сиділа поруч зі Стусом, обнімаючи його за плечі, й бачила, як він тремтить від збудження... Вийшли разом. Фільм справді був гарний. Параджанов пристойно говорив українською.

На неї почалось гоніння, але дуже цікаве. Вимагали сказати тільки два слова, мовляв, піднеслась відрухово, не подумала. З її прізвищем цього було б досить. Та вона тих двох слів не сказала.

Епопея виключення з партії тривала 7 місяців – і допомогла зробити вибір. Спочатку Михайлина лякалась, нервувала, плуталась. Та з кожною інстанцією – а їх було за десяток, усе вищі й вищі, справжня екзекуція – "обробка", три тижні перерва, знову "обробка" і так далі – заспокоювалась. Наприкінці вже говорила афоризмами. На найвищих зборах якийсь чоловік чи то з цікавості, чи зі співчуття запитав її: "от, якщо вас завтра позбавляють партійного квитка – що при цьому думаєте?". Відповіла не вагаючись, що вступила у партію молодою, зеленою, з вірою в ідеали. І якщо обставини складаються так, що треба вибирати між ідеалами й квитком, то квиток віддає, а ідеали залишає собі. Від того

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

експромту чоловік остовпів.

Потім прийшла перша хвиля арештів. А в Інституті літератури оголосили конкурс, і Коцюбинська, звісно, за ним "законно" не пройшла. Перед засіданням вченої ради завідувач відділу М. Шамота попередив: "Хто проголосує за Коцюбинську, той проголосує проти радянської влади". "За" був лише один голос – Леоніда Новиченка.

Важкий 1968-ий, Михайлина без роботи. Проте запроторювати її за ґрати ніби то й нема за що. А дочці саме йти до першої кляси. Нарешті "нагорі" вирішено, що буде простіше, якщо Коцюбинська з ранку й до вечора сидітиме, мов на ґалері, у видавництві. Й 18 років Михайлина редагувала у "Вищій школі" книжки з різних галузей знань. Хоча люди там трапились добрі й світлі, не цькували.

Та ось почала роботу Гельсинкська група, арештували всіх Михайлининих друзів, а її півроку "обробляли", вимагаючи відмежуватися від інакодумців, засудити їх. Було закроєно дуже монументальний і підступний сценарій: об'єднати Михайлину Коцюбинську та Зеновію Франко і "пустити" обох на телебаченні. Але нічого не вийшло – поламала. Більше того, написала листа головному з головних – М.Федорчукові. Остання фраза в ньому: "Від мене вимагають те-то, а я не зроблю, хоч би чим це мені загрожувало". І червоним олівцем підкреслила. То ж на трохи відстали. Хіба час від часу – обшуки. Був 73-ій.

Через чотири роки прийшла друга хвиля. У неї знайшли декларацію Гельсинкської спілки, почалося звільнення з роботи. Домордовували її завідувачку, дуже гарну людину. Пожалівши її, Михайлина пообіцяла, що буде "обережніша" в знайомствах... А згодом почалися перебудовні процеси. Повиймала все, що писала в шухляду. Були перевидані "Етюди про поетику Шевченка", надруковано багато статтей. Тоді ж до неї по-новому прийшла творчість Василя Стуса.

У 60-х, коли зустрілися в Інституті літератури, він аспірант, а вона старший науковий працівник, не затоваришувала з ним як зі Світличним чи Сверстюком – спрацювала вікова різниця. Ближче зійшлися, коли Василя викинули з інституту – наростав терор і переслідування, йшла консолідація інакодумців. Та найбільше зблизилися в листах, які писала йому в табір і час від часу отримувала від нього. Як поета знала його до арешту мало, любила переклади з Лорки, бо й сама перекладає з англійської, французької, польської. Оригінальна ж Василева поезія відкрилася вже в останні його роки, коли переписувала вірші з листів до дружини, коли прийшли "Палімпсести"... Після 1991-го почала працювати разом із сином поета, Дмитром, над науковим виданням творів В.Стуса в 9-ти книгах. Вважає це найціннішим з-поміж усього, що встигла зробити. Все її життя – з негараздами, з сумнівами і болями, розчаруваннями і сподіваннями – освітлене цією працею. Каже, що надзвичайно багато для себе взяла від неї. Бо ... легше жити, коли знаєш, що є таки у світі щось справжнє.

Завжди мала особливий смак до епістолярної літератури. А працюючи над архівом відомої чеської україністки Зіни Геник-Березовської, яка зберегла понад 800 листів своїх друзів і колег шістдесятників (є там листи Сверстюка, Світличного, Кочура, Гуцала, Дзюби, Корогодського, самої Михайлини – майже 300, отож маємо "епістолярне відлуння доби"), а потім підготувавши до видання два томи листів В.Стуса, Михайлина Коцюбинська, фахівець із теорії літератури, захопилася цим межовим жанром, що його сьогодні все інтенсивніше витісняє інтернет. Український епістолярій недостатньо досліджений, проте є в ньому скарби світового рівня – листи Василя Стефаника, Василя Стуса й Катерини Білокур. Незважаючи на всі нещастя (два роки тому – важка травма, довгі лікарняні місяці і все, що із цим пов'зане), закінчила книжку, яка називатиметься словами Герцена – "Зафіксовані й нетлінні". Крім загальних теоретичних міркувань про природу листа, роздумів про лист як феномен не тільки біографічний, історичний, психологічний, а й художній, розділу "Епістолярна панорама шістдесятих", буде додаток із 50-ти найцікавіших листів – своєрідна "Антологія епістолярних шедеврів". То ж чи потрібна докторська, про яку іноді запитують – чому не пише?

Свого часу Михайло Коцюбинський любив повторювати слова Павла Грабовського: "Патріотів у нас багато, а робітників щось не чути". Михайлина Коцюбинська завжди прагла робити те конкретне, що добре вміє, що відповідає її внутрішнім можливостям та інтенціям і дає душі щастя. Її життєве кредо – бути робітником на ниві рідної культури.

А щодо прав жінки, то ніколи не мала потреби й не намагалась виборювати їх. Це не входило в коло її інтересів. Завжди бачила в собі обидва первні – і чоловічий, і жіночий. Прихильно ставлячись до роботи Союзу Українок, все ж присвячувати себе цьому не може – це не її. Добре, каже, що є різні жіночі організації, тільки погано, що вже надто роздрібнені.

...М'який співучий голос, уважні добрі очі, які, здається, не вміють гніватись. І водночас – велика внутрішня сила, яку вловлюєш одразу, а ще – цільність та інтеліґентність душі, що буває у тих, хто не знає за собою гріха лукавства. Не тільки я одна почуваю пієтет до цієї могутньої духом і водночас дуже скромної жінки, яка уникає гучних слів і будь-яку інформацію, навіть пережиту власним серцем історію, намагається оцінити як справжній науковець – об'єктивно. Залишаючись вірною тим ідеалам, згідно з якими діяла тоді.

Ми сидимо у затишному вечірньому присмерку кухні-робітні, симпатичний співчувальник і помічник – сірий красень-кіт щось намуркує своє, і якось по-особливому щемко звучить оте зізнання Михайлини Коцюбинської – члена Національної Спілки письменників України Лавреата премій імені О. Білецького, імені В. Стуса та нагороди Тетяни і Омеляна Антоновичів: хоч нелегко склалося життя, але зазнала розкоші спілкування людини з людиною, завжди вміла вбачати в інших вогники справжнього – і цінувати їх понад усе. І цим щаслива.

У ДЕНЬ ВАЛЕНТИНА

У манастирі Кармеліток, який розташований поблизу рухливої вулиці міста Дубліна в Ірляндії, мають у серцях велику святість – там у саркофагу перед мармуровим вівтарем покоїться тіло св. Валентина. Так записано у рукописі Григорія на пергаменті 163 роки тому в XVI ст.

Проте римокатолицька церква стверджує, що св. Валентин залишив своє серце в Шотляндії, а тіло мученика зберігається в Італії, його родинній місцевості.

Св. Валентин доводив потребу узаконити подружжя римським воїнам. Цезар Клавдій II дав наказ ув'язнити св. Валентина, йому стало відомо, що римські воїни таємно одружуються. Це було порушенням закону – воїни повинні були залишатися парубками, щоб бути кращими борцями.

Св. Валентин був засуджений на страту 269 р. суддею Астеріусом. Майбутній мученик вилікував дочку Астеріуса від сліпоти, написавши їй останнього листа увечорі перед смертю і підписався "Від твого Валентина".

Багато подруж у річницю шлюбу щороку ідуть на прощу до церкви, щоб подякувати мученикові. Св. Валентина вважають своїм добрим надхненням. Деякі пари вже замовили собі час і місце у тій церкві, щоб у XXI столітті відновити свою присягу любові і вірності.

Закохані йдуть, щоб вшанувати прах св. Валентина. Він наклав головою на захист любові.

Йому відтяли голову. Після багатьох літ його визнано святим.

Лідія ФІЦАЛОВИЧ

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів США - Нью Йорк, Н.Й. США.

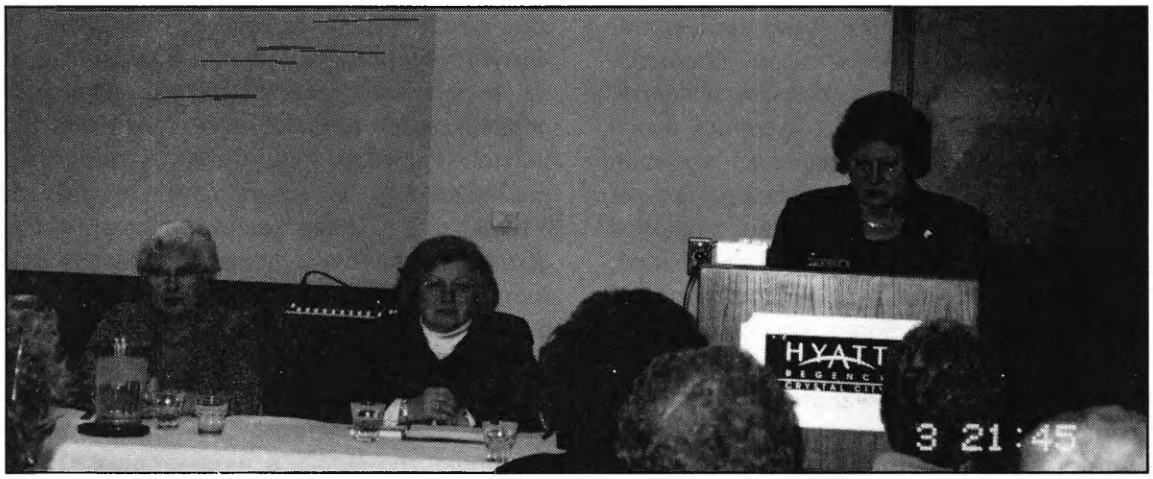

Зліва: д-р Марта Богачевська-Хом'як, Марія Томорут і д-р Дарія Маркусь під час Конференції СУА у Вашінтоні.

Дарія МАРКУСЬ

ШУКАЮЧИ ЗА НОВИМИ ДОРОГОВКАЗАМИ: УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В АМЕРИЦІ СЬОГОДНІ

У минулому дороговкази діяльности української громади в Америці були чіткі. Вони були спрямовані на допомогу Україні стати самостійною, незалежною державою.

Такою вона стала 24 серпня 1991 року. Не буду входити, наскільки в реальності Україна самостійна і незалежна, але те що українська держава існує – незаперечний факт, і якщо вона залежна, то мабуть найбільше від своїх громадян. Більшість з нас українськими громадянами не є. Ба більше, нема загрози, що ними станемо через масове повернення на свою Батьківщину. Отож постає засадниче питання, чи тепер, коли ціль осягнено, потрібно, щоб ми далі докладали великих зусиль для збереження нашої громади в Америці. Заклики до емоцій, до почуття морального зобов'язання щодо України –страдниці сьогодні вже не настільки актуальні, щоб мобілізувати нашу громаду. Ми всі свідомі, якої пожертви – часу, праці, грошей – це вимагає і не для всіх ці пожертви виправдовуються. Для імігрантів без знання мови та звичаїв ширшого суспільства, етнічна громада часто становить потрібний і допоміжний перехідний місток в новий світ, але для їхніх дітей вона вже тої ролі не відіграє. Іншими словами, громада була потрібна для досягнення певних цілей – допомога Україні, пристосування до ширшого суспільства. Але не була вона самоціллю. Не підкреслювалося, що громада як така була вартісною, що безпосередньо служить вона членам громади, а не тільки посередньо іншим цілям.

Перед нами два різні дороговкази: 1) асиміляція в ширше суспільство і 2) інтеґрація в ширше суспільство як ясно визначеної етнічної групи. Перше не вимагає ніяких зусиль; друге можливе тільки тоді, коли ми будемо бачити потреби в збереженні своєї етнічної ідентичности vis-à-vis ширшого суспільства.

Не вперше українська громада в Америці стоїть на роздоріжжі. Був час, коли взагалі не було ні доріг, ні дороговказів, тобто на самих початках, в 1870-80-их роках минулого століття, коли до Америки почався масовий наплив іміґрантів з українських земель, малограмотних, і, певна річ, національно несвідомих. Цю несвідомість ми схильні приписувати бракові освіти та політичній ситуації України, забуваючи, що наші сьогоднішні поняття нації та націоналізму допіру зароджувалися на европейському небосхилі. В подібному стані були й інші народи, наприклад, норвежці, які знали, з якого вони села і якої релігії, але саме питання національної приналежности було для них неясним. Ідеологічна концепція нації-та націоналізму нова, яка зародилася в минулому столітті і в час еміґрації тих людей ще не вповні розпросторилася їхніми землями.

Але для українців-русинів поняття етносу і етнічности, народу із своїм корінням в "народженні" і в "роді", не було чужим. Саме це і спонукало їх шукати "свого", хоча, шукаючи за

перехідним містком, багато з тих ранніх імігрантів пристало до інших, так чи інакше споріднених етнічних груп – словаків, поляків, а навіть, під впливом своїх священиків, до угорців, а пізніше до росіян. Загроза, що української громади в Америці могло і не бути, була зовсім реальною.

Українську громаду в Америці створила одна людина – о. Іван Полянський. Були й інші, особливо молоді священики з "Американського Кружка". Цих дев'ять молодих греко-католицьких священиків, які ще семінаристами у Львові рішили не одружуватися, щоб не комплікувати свою працю на американському континенті непорозуміннями з римо-католицькою ієрархією, внесли великий вклад у розвиток нашої громади. Але І. Волянський протоптував перші стежки, поставив перші дороговкази, перші організаційні підвалини української громади. Це клясичний приклад, що може зробити одна харизматична людина з чіткою візією майбутнього.

Було мало харизматичних провідників в історії української громади в Америці. В більшості в проводі громади стояли працьовиті люди, які ретельно приходили на засідання, рішали, чи будувати церкву, школу чи народний дім, і так продовжували мандрівки по визначеному шляху. Але з'являлися й ситуації, які вимагали змін, нового підходу. Дивлячись з перспективи часу, ми бачимо, що в таких ситуаціях проблеми завжди торкалися заанґажування нового покоління або нових імігрантів в українську громаду, бо це, очевидно, ґарантувало продовження громади. Я б хотіла звернути вашу увагу на чотири такі кризи – в 1930-их, 50-их, 70-их та 90-их роках, що двадцять років.

Подібні проблеми існували в тридцятих і сімдесятих роках, коли не було допливу нових імігрантів з Батьківщини і продовження громади було узалежнене від родженої в Америці ґенерації, та в п'ятдесятих і девятдесятих роках, коли створюється відчуження між новими та попередніми імігрантами. Я свідомо не входжу в аналізу інших кризових ситуацій, наприклад, відхід українців, нехай національно і політично не дуже свідомих, в неукраїнські табори – русинів, карпаторусів, пізніших "візантійців", та росіян через приєднання до російської православної церкви, а також відхід в комуністичний табір значного числа свідомих українців. Це, безперечно, були кризові ситуації, які залишили невитравний слід в українській громаді. Люди, які пішли в неукраїнські спільноти чи до комуністичної партії, ніколи в українське річище не повернулися, хіба одиниці. Інакше, стоїть справа якщо йдеться про "роз'єднану" українську громаду. На мою думку, партійні розходження – мельниківці, бандерівці, двійкарі, УККА і УАКРада тощо, церковні суперечки абощо радше стимулювали громадську активність, давали більше альтернатив для включення в суспільну працю – і в цьому є більше позитивного, ніж неґативного.

Перед тим, як перейти до дальшої аналізи я хочу пояснити, що ми розуміємо під, етнічною громадою в американському суспільстві. Етнічна громада, за дефініцією, а найкращу дефініцію, мабуть таки, подав Фредерік Барт, характерна а) своїм біологічним продовженням, б) спільністю особливих культурних характеристик, в) мережею взаємного спілкування та г) тим, що членів громади інші ідентифікують з даною групою, як і самі члени визначають свою приналежність до даної групи. Саме це, на думку Барта, самоідентифікація, є засадничою в етнічному самовизначенні. Іншими словами, в Америці українцем (чи англійцем, французом, поляком і т.ін.) є та людина, яка сама того бажає, бо, окрім мовного бар'єру, немає інших ознак, які б змушували людину не виходити із свого етнічного ґета, як це може бути у випадку осіб з біологічними расовими ознаками.

Коли взяти під увагу, що народження людини є поза її контролею і того вона змінити не може, а може тільки визначити своє ставлення до цього факту, тоді дві наступні передумови – бути переємником культурних надбань своїх предків та включитися в спілкування з іншими членами даної групи, залежать від самовизначення. Іншими словами, треба хотіти бути українцем. Хоча дехто міг би сказати, що я не хочу бути українцем чи українкою, але я таким є, бо я вродився українцем і "на то нема ради". Заперечити цей факт – то значило б вічно жити самообманом.

Ідентифікація з певною етнічною групою опирається назагал на культурній спільності, особливо звичаєвій, мові, релігії, історичній пам'яті. Наприклад, для ірляндців це, передусім, релігія, яка їх відрізняє від їхніх сусідів англійців. Для українців релігія такої ролі не відіграє. І навпаки, коли візьмемо під увагу, що більшість населення сьогодні в Україні належить

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

до російської православної церкви, тоді можна сказати, що релігія затирає нашу відмінність від наших сусідів, применшує нашу ідентичність. Культура, в широкому понятті, сьогодні ґлобалізується, а народна культура притаманна українцям – ритуали хрещення, вінчання, святочні звичаї тощо, не є інтеґральною частиною модерного життя, а радше штучно плеканим задержанням традицій, які легко пристосовуються або змінюються: в Україні св. Миколай – Дід Мороз, в Америці – Санта-Клавс, що щонайбільше визначає нашу ідентичність – це мова та історична пам'ять проте одне і друге в загрозливому стані як в Україні, так і в українській діяспорі.

А тепер, повертаючись до кризових ситуацій української громади в Америці, – криза 30-их років. Ранні довоєнні іміґранти – до Першої світової війни приїздили на заробітки з наміром повернутися назад. В 20-х роках стало ясно, що самостійної вільної України не буде, а поворот на окуповану землю не був привабливий. Обмеження нових іміґраційних законів не сприяло новій великій хвилі іміґрантів. По Першій світовій війні новоприбулих було мало. Ця друга хвиля іміґрантів, яка зарадила бракові інтеліґентів на провідних постах в наявних організаціях, відбувалася одночасно з: 1) особливим натиском в американському ширшому суспільстві на асиміляцію – melting pot – та 2) дозрівальним віком першої родженої в Америці ґенерації, тих, які ходили до американських шкіл і українська мова вже не так легко їм давалася. Також ці нові повоєнні іміґранти мали наставлення щодо своїх дітей уважаючи, що їхні діти матимуть шанс краще влаштуватися в Америці, як будуть говорити тільки по англійськи; для них не мова була важлива, а "вкласти в дитину український дух". В результаті, з рядів молоді 20-х років, які виховувалися в українській школі, зокрема при церкві св. Юра, чиї батьки настоювали з більшим чи меншим успіхом, щоб діти говорили по-українськи, ми маємо низку громадських діячів, як-от: Степан Шумейко, Лев Добрянський, Йосиф Лисогір та ін. Дітей 30-их років ми майже не знаходимо серед громадських діячів, за вийнятком кількох, між ними найбільш знаний Мирон Куропась.

Мова не була одинокою причиною. Прийшла війна. Багато української молоді, між ними громадських активістів, згинуло в рядах американської армії. По війні прибула нова, чисельна дипівська іміґрація, яка уважала себе політичною, не заробітковою іміґрацією. Їх було забагато, щоб посісти провідні посади в існуючих українських організаціях, бо замало було постів. До того, компактне переселення за короткий час уможливило не так відновити, а просто продовжувати організаційне життя, розвинуте в дипівських таборах. Молодечі, політичні, спортові, жіночі та інші організації, майже з тим самим персоналом у проводі в дуже скорому часі були відновлені в Америці. Українська громада інертно поділилася на "старих" і "нових" іміґрантів. Ровесники, діти 30-их років старої і нової іміґрації, не нав'язали ниток спілкування. Спочатку їх розділював бар'єр мови, який з часом перетворився в бар'єр відчуження.

Нова іміґрація, яка спершу так критично ставилася до того, що діти старих іміґрантів не говорили або дуже слабо говорили по-українськи, двадцять років пізніше , в 70-их роках, почала зауважувати, так як це було в 30-их, що їхні діти також не дуже добре спілкуються українською мовою. Було багато розмов і дискусій про усучаснення виховних процесів та усвідомлення, що виростає нова американська ґенерація, а та Україна, яку їм представляли їхні батьки, не завжди була для дітей приваблива. Питання було, що буде найефективнішим для збереження української ідентичности того покоління. Одним з чинників 70-их років була поява харизматичної постаті Патріярха Йосифа.

В 70-их роках в процесі одної дослідної праці я мала обширний питальник (на який відповіло більше осіб, ніж я сподівалася), звернений до молодшого покоління, заанґажованого в той час в громадській праці, а саме до людей, які були в управах різних товариств. На підставі відповідей, традиційні форми – церква, школа, навіть молодечі товариства – не одержали такої високої оцінки, коли йшлося про впливи на участь в громадському житті, як родина, що є самозрозумілим, і товариство. Правда, майже всі вони ходили до шкіл українознавства та належали до молодечих організацій, все-таки в підсумку можна сказати, що їхні товариші і товаришки були більш впливовими, ніж будь-які організації чи інституції. Коли йшлося про мову, то на першому місці вони (90 %) поставили збереження української громади в Америці. І це при тому, що 16 % заявили, що вони слабо або зовсім не говорять по-українськи.

Закінчення в наступному числі.

Марта БОГАЧЕВСЬКА-ХОМ'ЯК

КІНЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕЇ?

/АБО ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ І ГРОМАДСЬКІ ДЖЕРЕЛА СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ РУХІВ: ІСТОРИЧНЕ МИНУЛЕ ТА ЙОГО НАСЛІДКИ/

Доповідь, виголошена на конференції, присвяченій 75-літтю СУА
3 грудня 2000 р. у Вашінґтоні.

/Закінчення, поч. ч.1/

Менш очевидною була робота громадських організацій у колишній царській імперії, оскільки царський уряд швидко закидав націоналізм і революційність навіть неполітичним громадським організаціям. Історики або пропускали такі організації повз увагу як несуттєві, або шукали в них слідів прихованого націоналізму, який так причаровував царську, а пізніше радянську, таємну поліцію. Детальніше вивчення громадських організацій на периферії російської імперії доводить існування громадської активности, хоч як її придушувала політика і царського, й радянського режимів, перетворюючи на антидержавні організації самим фактом їхнього існування. Готовність подібних висновків заважала побачити практичну природу цих організацій. Полемічні нападки на ці організації або їхня насильницька ліквідація відточували красномовство, але не сприяли розумінню їхньої діяльности. Подібна політична стратегія дозволяла легко ототожнювати всю громадську активність з націоналізмом, недооцінюючи або нехтуючи практичні аспекти діяльности як такі, що мають менше значення. Отож, у книжках з історії висвітлювався націоналізм, а не практична робота.

Отже, традиція громадських самодопомогових організацій, яка виникла в Україні головно тому, що не існувало ні державної, ні значної благодійницької підтримки для громадської діяльности, подається істориками в поняттях національного патріотизму, накинутих східноевропейською інтеліґенцією. Робота громадських організацій знаходить визнання не завдяки своєму практичному аспектові, а за внесок у розбудову ідеологічно вмотивованої справи. Ця невідповідність впливає на формування історичної свідомости українців і, до певної міри, на їхні уявлення про себе. Нам видається, що це ускладнює українцям можливість реалістичної оцінки своєї соціяльної й економічної ситуації з тим, аби вони могли діяти організовано в своїх власних інтересах, вдаючись не лише до символів, а й до практичних заходів. Це також зупиняє інтелектуальний розвиток України і вивчення її власного минулого, обмежуючи маштаби історії України збереженням національної ідентичности, применшуючи інші соціяльні, економічні, а навіть політичні фактори.

Коли з занепадом СРСР ми стали свідками відродження в Росії ідей, близьких до того, що його можна стисло назвати ідеалістичною філософією – це був радше відгук на подібні соціяльно-культурні питання, ніж пряме перенесення ідей – то в Україні відповідно на ті самі соціяльно-економічні питання стало створення громадських організацій. На відміну від її російської родички, українська інтеліґенція у XIX ст. небагато часу віддавала самовизначенням та з'ясуванню своїх відносин з народом. Її представники писали про стан народу, нації, обґрунтовуючи у філософських термінах право української нації на самобутність. Оскільки упродовж XIX ст. письменники вважали себе голосом нації, міцно утвердилася тенденція визначати націю в романтичних або патріотичних поняттях. То ж історично склалося так, що письменники в Україні претендували на формотворців нації. Сьогодні вони оплакують гаданий низький рівень національної самосвідомости в Україні. Одначе виглядає на те, що сам народ не звертає особливої уваги на цю критику, а береться за консолідацію влади на місцях, і в його поведінці стало помітнішим зростаюче відчуття місцевої ідентичности, яке не має відношення до романтизованого історизму інтеліґенції. Таким чином, самоідентичність народу не вимірюється в поняттях, висунутих інтеліґенцією, але це не рівнозначне з відсутністю самоідентифікації.

Питання самоідентичності, які намагалися розв'язати американські чорношкірі, можуть висвітлити деякі з вихідних понять українського самовизначення. В американській літературі про рабів сила слова, особливо написаного або ска-

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

заного, мала критичну вагу. Рабам, як і українським кріпакам чи політичним в'язням, не дозволялося вміти писати або мати засоби поширення своїх писань. Слова й те, що за ними стояло – образні чи поетизовані свідчення, в яких калина-Україна, згвалтована імперією, і молоденький дуб, що набуває сили, зростаючи в українську мужність, яка відживить націю – виявилися символами українських прагнень. Ще влітку 1990 року заборонена за радянських часів пісня "Ой, у лузі червона калина..." виконувалася з великим захватом як символ протесту. Можна припустити, що до того, як ці почуття знайшли своє вираження, українська ідентичність у певному розумінні втілювалася в гаптуванні, ткацтві, писанкарстві. Цим пояснюється святобливість, яку продовжують викликати народні ремесла, навіть коли умови дозволяють – насправді вимагають – щоб сприйняття української ідентичності вийшло за межі подібних втілень.

У багатьох аспектах своєї історії українці залишилися непомітними. Вони з'являються – в піснях, танцях, обрядах або театрі – лише для того, щоб бути поглинутими іншими силами, які вимагають для себе центральної ролі на історичній сцені. Коли неспроможність нації породити історичні праці ще не може бути свідченням її небуття, то вона все ж переконує, що ознаки "історично відсутньої ролі" нації не ляжуть в основу характеристики ні епохи, ні території, на якій ця нація існує.

Якихось тридцять років тому Україну називали "неісторичною" нацією. Автор цього поняття, відомий польський історик, який співчував прагненням українців, мав на увазі, що Україна була однією з націй, які не спромоглися на документальне усвідомлення свого історичного і політичного досвіду. Записи історичного досвіду Українців було сформульовано в поняттях, визначених іншими націями. Справді, загальноприйняте тлумачення історії України – це радше її відсутність, аніж якесь усталене визначення з певним набором характеристик.

Українська інтеліґенція, подібно до американських чорношкірих, які шукали визнання в собі людських істот прагнула, аби її вважали частиною освідченого західного способу державного правління. Вона користувалася термінологією, створеною іншими націями, при цьому доводячи, з різним ступенем успіху, що насправді Україна є певною цілісністю, яка схожа на інші європейські держави. Історики наголошували на неперервності держави й витрачали багато зусиль на висвітлення формальної літературної традиції. Це заняття не дозволяло українській інтеліґенції й дослідникам України побачити в її історії інші корисні для аналізу риси. Україна не виробила жодної місцевої ідеології, а її мислителі не запропонували оригінальних версій ідеологій, які сповідували окремі групи – незважаючи на те, йшлося про національний комунізм, націоналізм, чи навпаки, складний але життєздатний, консерватизм В'ячеслава Липинського. Виявилося, що ідеологічні рухи в Україні відіграли радше ритуальну, ніж політичну чи організаційну ролю. Коли щось подібне й було, то українці тяжіли до використання романтичної ідеології як сурогату державотворчої активності. Тому ось тепер, коли комуністична прогресивістська риторика більше не в шані, повернення до романтизму стає дедалі очевиднішим. Старе поняття "національний характер" часто замінюється в Україні на термін "менталітет", який звучить сучасніше, хоч виражене в ньому значення залишається тим самим. Популярні книжки, включаючи новітній бестселер "Шлях Аріїв", наголошують на глибоких джерелах духовності – від добіблійних часів до сучасності – які живили Україну крізь століття й відокремлювали її від решти сусідів. Серьйзніші праці фокусуються на культурній ролі України та на якості канонічної писаної традиції в Україні і про Україну в її історичному розвитку в межах європейського контексту.

Саме відсутність незалежної держави й підсилювала пошуки джерел та прагнення ритуалізованого подання славного минулого, яке могло заперечити реальність сучасного стану і провістити славне майбутнє. За іронією, сама історія, що формує джерела нації, часто виявляється не такою доступною чи прозорою для її нащадків. Українські вчені – традиціоналісти надають перевагу узагальненому, приховано ідеологічному підходу до історії, який зосереджується навколо політичного життя, націоналізму й державотворення. Найактивніші серед них розробляють деякі історичні традиції, справжні або уявні, включаючи відновлення історичних подорожей водними шляхами, привселюдне носіння історичного вбрання, запровадження козацького способу життя. Необхідність захищати існування

українського народу всупереч постійним запереченням його буття спонукала його оборонців до захоплення націоналізмом. Історичний погляд звичайно звертався на ту ідеологію – чи то релігія, автократія, марксизм чи націоналізм – яка пов'язувалася з елітою, що її висувала, або з опозиційною інтеліґенцією, навіть якщо видимим предметом її виступав простий народ. У своєму прагненні відповідати спільноті націй українці сприймали свою історію, немов би це була історія звичайної европейської держави. Сьогодні українські газети ряботять розповідями про історичних персонажів і фантастичними твердженнями, які нерідко можуть посперечатися з середньовічними державотворчими мітами. В наукових працях з наростаючою частотою зустрічається поняття "національний характер" чи щось подібне до нього, відкриття виняткової "ментальності". Вчені мужі зосереджують увагу на політичних угрупованнях і заявах, водночас навіть молоді історики апелюють до агіографії лінійного національного руху. Останні праці (що належать таким вченим, як Георгій Кас'янов Сергій Єкельчик, Олександр Гаран) також акцентують на програмних аспектах, національних і людських правах, виявляючи мало цікавості до практичніших аспектів роботи окремих індивідів та організацій.

Громадські організації,, які утворилися з занепадом комунізму, виявляють ширші засади й меншу заідеологізованість, ніж формальні чи неформальні політичні угруповання. Громадські організації намагалися активно включитися у практичну соціяльну, економічну й освітню діяльність широкого спектра, яка має одночасно економічні й національні завдання. Економічна експлуатація центром периферії була не меншим чинником невдоволення, ніж національна дискримінація, а реалістичні сподівання на краще життя – більшою причиною розпаду СРСР, ніж нею міг би бути націоналізм. Екологічна стурбованість також додала прагнення до децентралізації, оскільки централізований уряд був відповідальний за знищення природних ресурсів і забруднення атмосфери "провінцій". Чорнобиль виявився останньою краплиною. Націоналізм став популярним тому, що він накреслював перспективу кращого життя. Популярність націоналізму впала, коли партії, що його сповідували, не забезпечили виробництва товарів. Останні вибори в Україні наочно продемонстрували відому істину, що у всенародних виборах не слід нехтувати матеріяльними потребами виборців. Ліві скористалися невдачею демократів, щоб висунути помітні обіцянки реформ. Частина електорату відвернулася від демократичних націоналістів назад до прокомуністичної фракції, тому, що демократи не провели економічних реформ, які вони обіцяли.

Розвиток в економічному і соціяльному розумінні, чи модернізація у політичному використанні цього поняття, була надто сухою і абстрактною ідеєю навіть для тих, хто її реалізовував, щоб збагнути, що саме на неї вони працювали, називаючи це націоналізмом. Такий націоналізм східних европейців більше схожий на практичний націоналізм народів Азії та Африки, що розвиваються, ніж на романтичний за своєю сутністю націоналізм Европи XIX ст. Одначе, коли східні европейці наполягають на своєму законному місці в уславленій Европі ми так налаштовані на сприйняття націоналізму як породження европейської філософії, яке ґрунтується на творах Гердера, Шеллінґа та німецьких романтиків, що не можемо розрізнити справжньої практичної природи цього руху. Щоб розкопати реальність за шаром усталеної термінології, слід звертати увагу на так звані "малі справи" замість того, щоб шукати всеохопних пояснень.

Історія громадських організацій дає нам змогу побачити коріння українського суспільства та зразки громадської діяльности краще, ніж це можна зробити, вивчаючи написані маніфести. Наслідком такого підходу до історії і біжучої ситуації в Україні є реалістичніша картина культурної спадщини. Вона допомагає пояснити певні аспекти історії сучасної України, не обмежуючи її опозиційними та ідеологічними рухами. Простеження історичної спадковості з організаціями чи, навпаки, історичної перервности громадських рухів надає додаткові можливості для з'ясування, в який спосіб посттоталітарне суспільство в Україні постало з періоду тоталітаризму, та осягнення того, якими типами історичного і літературного символізму воно користується. Громадські інтереси в Україні розвивалися як опозиційні до держави і ніколи не були, що часто траплялося в Росії упродовж XIX ст., асимільовані нею.

Закінчення на 33 стор.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. LVIII | FEBRUARY 2001 | Editor: TAMARA STADNYCHENKO

The Ukrainian National Women's League of America Salutes George W. Bush on his Inauguration as President of the United States of America

Ukrainian Museum Board, Auditing Committee, and Past President during Shklar Press Conference. First row left to right: Iwanna Rozankowskyj, Olha Hnateyko, Daymel Shklar, Eugene Shklar, Maria Shust. Standing, left to right: Iryna Kurowyckyj, Roma Shuhan, Rostyslav Milantych, Tatiana Tershakovec, Anna Alyskewycz, Lydia Krushelnytsky, Orest Glut, Ulana Kobzar, Ireneus Yurchuk, Ihor Hayda, Maria Tomorug, Roman Hawrylak, Yar Mociuk, Andriy Hankevych, Maria Polansky, Ulana Baczynsky, Olga Trytyak, Wasyl Sosiak, Vera Skop, Katria Czerwoniak, John Luchechko, Zenon Masnyj

FROM THE DESK OF THE PRESIDENT

Dear UNWLA members, patrons and readers of *Our Life,*

The Executive Committee of the Ukrainian National Women's League of America salutes the Ukrainian Museum in New York City on its 25th Anniversary.

The Ukrainian Museum in New York began as an idea that stemmed from UNWLA participation in the 1933 World's Fair held in Chicago. At that time, the UNWLA purchased a variety of artifacts which were exhibited at the World's Fair. Afterwards, it was determined that the artifacts should become the basis for a permanent collection that could be expanded and properly maintained in a museum setting. It took many years and a lot of hard work for the idea to become a reality. Finally, in 1976, the Ukrainian Museum was established and opened its doors to the public.

The UNWLA played a key role in this process and it is interesting to note that the UNWLA's endeavors mirrored those of American women's organizations with similar goals and purposes. In 1959, an American women's group founded a museum on the George Washington Estate. A museum honoring the birthplace of the women's movement in America, located in Seneca Falls, New York, was similarly founded. Other women's groups have also taken responsibility for establishing museums to house and preserve important artifacts that might otherwise disappear or perish from neglect.

Throughout the Ukrainian Museum's history, the UNWLA has been supportive in many ways. In 1976, the UNWLA purchased a building to temporarily house the museum's artifacts at a token monthly rental rate of $1.00. UNWLA Branches pay annual $100.00 dues to the Museum. Some Branches are active participants in the museum's fund raising efforts. Branch 67 of Philadelphia, for example, named itself the "Museum Branch". Members of the branch operate a kiosk which helps raise funds for the museum and frequently promote other fund raising endeavors. Other UNWLA branches have held lotteries or other special events to help the museum. Over the years, many individual UNWLA members have become generous patrons and donors. UNWLA members volunteer their services to museum projects and exhibits and donate articles which are sold in the museum store.

The UNWLA's most recent contribution to the Ukrainian Museum, announced on November 2, 1997, at the blessing of the cornerstone of the future museum building, was a library. We also support the Ukrainian Museum by helping to publicize its events and activities. Articles about the Ukrainian Museum and donor lists are regularly featured in the pages of *Our Life*.

This year, as the Ukrainian Museum celebrates its 25th Anniversary, we ask that Regional Councils and Branches make a special effort to promote the importance of the Ukrainian Museum, not only within the Ukrainian community but to the general American public as well. This is especially important as construction on the new museum building will soon begin.

The Ukrainian Museum is not a local project and we urge all UNWLA members, branches and regional councils to support it through special programs, events, and fund raisers. We propose and encourage a special membership drive for individuals who are not currently members of the UNWLA or the Ukrainian Museum. Remind potential donors that dues to the museum are only $30.00 per year. That comes to $2.50 per month, a sum that everyone can comfortably afford.

* * *

On a sad note, the UNWLA Executive Committee and National Board extend sincere condolences to Maria Kramarchuk of Rochester, New York on the loss of her husband, Ivan Kramarchuk. Long time president of the New York North Regional Council, Mrs. Kramarchuk is now an Honorary Member of the UNWLA. Our dear Mrs. Kramarchuk, please accept our deepest sympathy during this very difficult time. Our thoughs and prayers are with you.

* * *

It is with a mixture of pleasure and regret that we bid goodbye to Slava Rubel as she leaves her post as Press Chair of the UNLWA Executive Committee to assume her new responsibilities as head of the Supreme Plast Bulava. A long time member of UNWLA Branch 64, Slava Rubel has served as chair of the UNWLA Press Committee since 1994. During her tenure, she headed the committees responsible for publishing the Convention Books for 1996 and 1999. We thank her for her generous work the UNWLA and wish her many successes as she faces the challenges of her new position.

NEWS FROM UNWLA HEADQUARTERS

- **December 15, 2000.** UNWLA President Iryna Kurowyckyj, Recording Secretary Barbara Bachynsky and Social Welfare Chair Nadia Shmigel attended the New York Regional Council's traditional Christmas tree lighting ceremony.
- **January 10, 2001.** The UNWLA President was invited by Ukraine's Acting Consul General to a special ceremony during which attorney Myroslaw Smorodsky was honored by Ukraine's President Leonid Kuchma.
- **January 13, 2001.** Stamford, CT. UNWLA President Iryna Kurowyckyj, New York Regional Council President Nadia Sawchuk and other UNWLA members attended a name day celebration for Bishop Basil Losten. President Kurowyckyj congratulated the Bishop on behalf of all women's organizations.
- **January 18, 2001.** The Ukrainian Embassy in Washington D.C. hosted a dinner for Leonid Krawchuk, Ukraine's first president. The heads of eight Ukrainian diaspora organizations were invited to the event. President Iryna Kurowyckyj represented the UNWLA.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

Branch 118 of Houston, Texas
A Year in Review

For the thirty-one members of Branch 118 of Houston, Texas, 2000 was a very good year. In April, the branch participated in the Sts. Cyril & Methodius Slavic Heritage Festival, a joint annual endeavor of the Czech, Polish, Slovenian and Ukrainian communities who gather to share their respective cultures with each other and with the general public. In May, branch members presented graduates of the Ridna Shkola in Houston with small gifts at a reception which followed a special year end program at the school. It is interesting to note that all teachers at the Ridna Shkola are members of Branch 118. In June, branch members Christine Villacorta and Nadia Buchai attended the Texas Federation of Women's Clubs Conference. In October, Branch 118 participated in the Rice Harvest Festival in Katy, Texas where they sold Ukrainian food and told festival goers about Soyuz Ukrainok and about the Ukrainian community in Houston.

Charitable activities during 2000 included providing medical assistance to a young woman in Ternopil who has suffered, since birth, from a severe case of scoliosis. Branch members are ardent supporters of the UNWLA Scholarship Program and have contributed $610 to the scholarship fund for the support of two students in Brazil. A $100 donation was also made to the UNWLA's "Milk and Roll" program. Members have also sent packages of used clothing, toys, candy and other items to orphanages in Ukraine.

A rather unique undertaking of Branch 118 members was the creation of a Ukrainian Embroidered Quilt. The idea for the quilt was proposed by branch president Martha Noukas who, after attending the International Quilt Show held in Houston in 1998, envisioned the beloved Ukrainian cross-stitch designs of red and black on a quilt. Eighteen branch members enthusiastically embraced the idea and began to embroider. By the fall of 1999, the individual embroidered pieces were completed and, with the assistance of local quilting experts, these were assembled into a hand-finished quilt. The quilt, a compilation of traditional Ukrainian embroidery in black and DMC 321 red, made its debut at the 20th Annual Ukrainian Easter Bazaar in Houston. In November, Branch 118 assisted with the cultural display at the Ukrainian Day Program held at the Bush Presidential Library in College Station, Texas. Ukrainian cultural artifacts, many on loan from the personal collections of Branch 118 members, were displayed. The Ukrainian Embroidered Quilt provided a wonderful backdrop to the exhibit.

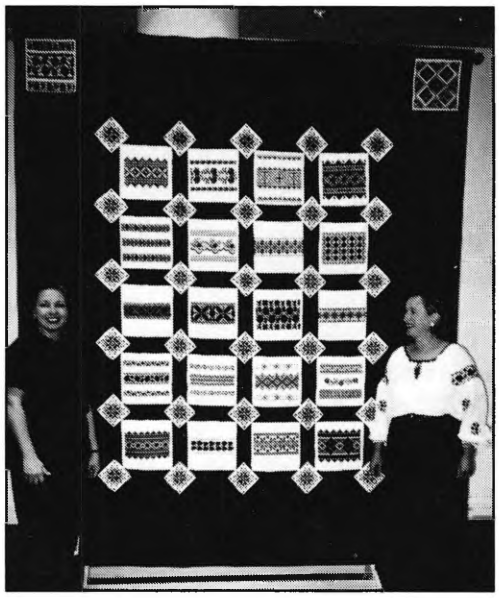

Martha Noukas and Christine Villacorta display the Ukrainian embroidered quilt at the Bush Presidential Library in College Station, Texas

It was Martha Noukas' intention that the quilt be completed in 2000, to mark the new Millennium and to show the dedication of Ukrainian women in Texas in holding steadfast to Ukrainian traditions. Currently, Ms. Noukas is compiling short biographies on the ladies who embroidered the quilt pieces. This information will be incorporated into the quilt history that will accompany the quilt in future exhibits.

Branch 118 of Houston, Texas, celebrated the 75th anniversary of the founding of the Ukrainian National Women's League of America with a banquet held at the Achilles Restaurant in Houston on Friday, December 1, 2000.

The event was well-attended by branch members and their families as well as by prospective future members. After a brief introduction and greetings by branch president Martha Noukas, guests were invited to help themselves to the buffet banquet and everyone enjoyed a sampling of the restaurant's fine Italian cuisine.

President Martha Noukas opened the evening's program with a brief personal recounting of her introduction to the UNWLA and her involvement with the organization over the years. She stressed the importance of membership in the UNWLA, highlighting the great accomplishments members have made. She then invited past president Olga Lura to the podium. After presenting a short speech on Branch 118's history, Ms. Lura presented two of the branch members, Daria Byrd and Martha Noukas, with small

gifts in recognition of their 25 years of service to the UNWLA.

Christine Bishko Villacorta, Scholarship Representative for Branch 118, gave a synopsis of the current scholarship situation facing the organization, followed by a status report on two students that the branch currently sponsors.

Branch 118's Archives Secretary, Tatiana Hirka, spoke brifly about the history of the UNWLA and shared some historical facts about the organization's founders.

Martha Noukas thanked each of the members of the Executive Board for their service over the past year and presented each with a small plaque bearing the 75th Anniversary emblem.

In special recognition, a Helping Hands Award was presented to Walter and Christine Puzyk and their family for their dedication and continuous support of Branch 118 programs and activities.

Martha Noukas custom created a special plaque for Varenyky Salesman of the Year. The plaque was presented to Victor Villacorta for his extra-ordinary salesmanship abilities and his assistance to Branch 118 at several branch fundraisers held during the year.

The evening ended with branch members exchanging Christmas gifts and socializing with their guests. It was an excellent way to finish a great year and acknowledge the great works of the UNWLA.

In Memoriam
MARY SAGAN RODAK

Mary Rodak

The members of Branch 36 in Chicago are deeply saddened by the passing of our good and faithful member Mrs. Mary Sagan Rodak, who died on September 13, 2000 after a long battle with cancer.

Mrs. Rodak was born June 2, 1920, in the village of Mats'kovych, Peremyshl oblast of Ukraine. After World War II, she immigrated to Chicago from Germany, and in 1959, she became a member of UNWLA Branch 36.

In 1965, Mrs. Rodak was chosen as recording secretary of Branch 36. In 1971 and 1975 she was elected vice-president. She served as branch president from 1967 to 1970 and once again from 1977 to 1979.

Mary Rodak was active not only in the UNWLA, but also in other community organizations and institutions. For many years, she catered various Ukrainian functions held at the Nativity of the Blessed Virgin Ukrainian Catholic Church.

In 1980, Mrs. Rodak and her family opened a successful banquet hall, Little Kiev; in 1996, the Rodaks opened a second banquet hall which they named Aviana. Although she was busy with the family business, Mrs. Rodak always had time for the UNWLA. Members of Branch 36 would meet at Little Kiev to make varenyky for our annual Palm Sunday and Thanksgiving varenyky sales, for which Mary Rodak would donate dozens of pasky and pastries as well as her famous strudel.

Mary Rodak is survived by her husband Joseph, three children, a grandson, and family in Ukraine and Poland. She will be truly missed, not only by her family, but by the members of the Ukrainian community where she touched so many lives.

Видання Спюзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів США - Нью Йорк, Н.Й. США.

WOMEN AND THE AIDS EPIDEMIC IN UKRAINE: AN INFORMED LOOK

by Svitlana Kupryashkina

"Democracy ultimately depends on individual citizens believing that they have a role to play in the life of their countries. It depends on people choosing -- not being compelled to -- but choosing to participate in society... and seeing that this is passed on from one generation to the next." -- Hillary Rodham Clinton. Lviv, November 18, 1997

Ukraine is the second largest country in Europe with 49 million inhabitants. Over 68% of the population lives in cities. The male/female ratio is 46% to 54%. Persons of working age (17-60) amount to 55.6%. At present, state allocations for health services cover only 30% of health needs. The current socio-economic situation in Ukraine has created favorable conditions for the spread of HIV. The epidemic has occured at a time when Ukraine is in the process of transition, therefore straining the health care system when it is at its most vulnerable.

From 1987 to 1994, only 167 cases of HIV infection were registered in Ukraine. In 1995, the World Health Organization characterized Ukraine as a low prevalence country. Current data, however, reveals that HIV is reaching epidemic proportions in the country, particularly in high-risk groups. These typically include intravenous drug users, commercial sex workers, individuals engaging in unsafe sex and tuberculosis patients. It is believed that the disease first appeared among drug users and then spread to the general population.

Although the rapid spread of HIV was first reported among drug users in southern Ukraine in 1995, the epidemic has spread dramatically. The most highly affected regions are the Donetsk, Odesa, Mykolaiv and Dnipropetrovsk oblasts, the Crimean Republic and the city of Kyiv. Regions that have never been in the risk zone are now also threatened. Current information on the number of HIV-positive people in the country indicates that of the total of 40,000 people who have tested positive for the disease, only about 22,000 have been officially registered. It is estimated that the true number of HIV-infected persons is about 110,000 or even higher. Approximately 600 of these have AIDS. The majority of those infected are young people, and of these, 15% are children and teenagers. The disease is no longer a drug user's disease; it is predominantly transmitted through sexual intercourse. Foreign estimates suggest that the number of HIV infected persons in Ukraine will grow to 1.6 million within fifteen years.

Ukraine is a society in transition. Real income is worth between one-fourth and one-fifth of pre-independence levels and social services, subsidies and pensions have been severely hit. The significance of the transition is that it creates an environment in which the spread of HIV is expanding, while, at the same time, the means to deal with it are contracting. At an individual level, employment varies with gender and geography. It influences individual households as well as communities. The association between high unemployment, alcohol abuse, domestic violence, drug use, increased migration and the potential increased rates of multiple sexual partners, together with the growing number of women engaging in regular or occasional prostitution, means that there are regions and communities which are particularly susceptible to increased disease incidence. The situation for young people and women is especially difficult.

For centuries, the Ukrainian woman was considered a *Berehynya,* the guardian of the home and hearth. During the decades of Soviet rule, women were turned into laborers, successfully combining home duties with workplace duties. When Ukraine opted for independence in 1991, the policies on women and family in Ukraine began to change; almost immediately, a movement to cultivate more traditional stereotypes was evident. Women's rights were perceived as something related to the old Soviet system, and any discussion of women's rights often engendered animosity. Issues of health, sexuality, and women's reproductive health are not yet a major component of the social agenda. Only a number of women's NGOs, most of them funded by the West, are serious advocates for women's rights. The negative results are staggering:

- Abortion remains the biggest factor influencing that state of reproductive health. The number of abortions in Ukraine currently exceeds the number of births.

- In recent years, the number of sexually transmitted diseases, including HIV, has grown dramatically. In the last five years alone, the rate of syphilis among women between the ages of 16 and 18 has grown from 5.2 cases per 100,000 to 63.3 cases per

100,000.

- HIV/AIDS infection among women has also increased significantly.

Under the Soviet system, motherhood was viewed as the main social function for a woman, even though her place in the work force was a given. Any talk or study of sexuality was strongly discouraged and information on sexual health was not available. While society encouraged asexual, puritanical attitudes towards sex in women, men were encouraged to have numerous sexual contacts as a sign of virility. Such attitudes continue to the present, making young women especially prone to manipulation. Their risk for becoming involved in trafficking and/or unprotected sex is very high.

Sexual trafficking of young women and girls to Western Europe, the Middle East, Asia, the United States and Canada has become a devastating problem. With hopes of securing better job opportunities overseas and improving conditions for their families, many Ukrainian women are unknowingly selling themselves into sex work in foreign countries. Ukraine is gradually replacing Thailand and the Philippines as the main supplier of cheap female sex workers to Western Europe. Work conditions abroad for Ukrainian women often involve risky, violent forms of sex, mostly unprotected, leading to a higher HIV infection rate among women returning home. Programs for medical and social rehabilitation of female sex workers in Ukraine are virtually non-existent. Those which do exist depend on foreign grants. Society is hostile to these women and there seems to be little inclination to provide them with any sustained assistance.

When the matter of HIV is broached in the press, there is a tendency to define HIV infected woman as "lost" people, justifying the withdrawal of social support for them. HIV has additional consequences for women of child-bearing age. There have been cases where medical assistance during childbirth has been denied to women infected with HIV because health care providers are reluctant to expose themselves to the disease. While policies of protecting medical personnel correspond to international standards, they are poorly enforced because of lack of funding for the purchase of necessary protective wear.

Disclosure of infection is a very real threat. For women, it means a collapse of the family, divorce, loss of custody of children, loss of social connection. Most HIV infected women also lose their jobs and are left with no means of support. Mass-media reports suggest that women infected with HIV risk far more social condemnation than men. It has been reported that in some cases, HIV infected women have been thrown out on the street by their own families. The double standard of sexual behavior for men and women is largely to blame for this social response.

The breakdown of the Soviet system left a gap in Ukraine's social infrastructure, and the reconstruction of society, a crucial component in halting the HIV epidemic, will be difficult and slow. Under current social conditions people with HIV/AIDS are marginalized and excluded. There are few self-help organizations in Ukraine. The only real organizational assistance for the HIV infected are the approximately twenty-five NGOs which, despite their constrained capacities and meager resources, manage to provide a modicum of sustained and active help. The most positive aspect of their initial experiences is that they can play a vital role in developing preventive policies.

It is important to note that even if further infection were to be stopped immediately, those who are already HIV positive will go on to develop AIDS at some time in the future. It is, of course, impossible to stop all further infection. What can be achieved through appropriate intervention is slowing the rate at which the infection is spread and reducing the total number of people who risk being infected. For this to occur, the socio-economic climate of Ukraine must change dramatically and change soon.

Editor's Note: The author, currently residing in Kyiv, was Regional Exchange Scholar in the Kennan Institute at the prestigious Woodrow Wilson Center for Scholars in Washington, DC. While working on an independent research project, she served as Director of the Ukrainian Center for Research on Women. The statistics in the article were taken from reports issued by the Ministry of Health of Ukraine and various Ukrainian publications. The interpretation of these materials and the opinions expressed in the article are her own.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів США - Нью Йорк, Н.Й. США.

ГОЛОВА СУА Ірина КУРОВИЦЬКА

Щиро вітаємо Український Музей, заснований Союзом Українок Америки у Нью-Йорку, з 25-літнім ювілеєм!

Екзекутива Союзу Українок Америки.

Дорогі союзянки, добродії та читачі нашого журналу!

На сторінках "Нашого Життя" ми часто інформували про заснування Союзом Українок Америки Українського Музею в Нью-Йорку. Обставини змусили СУА створити музей для збереження закуплених ще у 1933 р. цінних експонатів. Після довгої і інтенсивної праці у 1976 році відкрито Український Музей.

СУА не є поодинока жіноча організація в Америці, яка причинилася до заснування музею. В Америці жіночі організації започатковували багато музеїв. Наприклад, у 1959 р. у посілості Джорджа Вашінґтона створено музей, який став загальновідомим. Сенека Фолс у – Нью-Норку – місце, де зародився жіночий рух в Америці завдяки зусиль славних суфражисток та іншим. Як бачите, СУА іде нарівні з іншими жіночими організаціями.

Відділи та Округи СУА повинні достойно відсвяткувати двадцятип'ятиліття Українського Музею. Музей – це почин СУА і членство повино бути ознайомлене з його працею та потребами. Музей у Нью-Йорку не є справа місцевого патріотизму, це справа усіх нас.

Упродовж усієї історії Музею Союз Українок Америки намагався його всебічно підтримувати. Систематично допомагаємо фінансово. Приміщення, в якому знаходиться музей, є власністю СУА і ми даємо можливість користуватися ним за символічну ціну – одного доляра щомісячно. До обов'язкових вплат Відділів належить щорічна вкладка для Музею у сумі 100 дол. Поміщуємо у нашому журналі статті, повідомлення, інформацію про УМ і за мінімальну оплату щомісячно пожертви. За бажанням Музею, кілька років у журналі була його постійна сторінка. Інформуємо у "Вістях з Централі" про важливі події, пов'язані з Музеєм. Наші членки допомагають у праці Музею виготовляють і дарують до музейної крамнички різні речі.

У Філядельфії 67-ий Відділ називає себе музейним і свою працю зосереджує в основному для допомоги Музеєві. Деякі Відділи влаштовують льотерії і інші заходи, а вагомі прибутки призначають Музеєві.

При урочистому закладенні каменю в будову Музею 2 листопада 1997 р. СУА оголосив намір закупити кімнату для бібліотеки і Музею.

І таких прикладів можна навести багато.

Нашим завданням є приєднати якнайбільше нових членів до Музею, особливо з- поза нашої організації, а усі членки СУА повині бути його членами – 30 дол. на рік дійсно не є велика сума, це лише 2 дол. 50 центів на місяць.

У ювілейному році стараймося зацікавити широке коло людей українським музеєм, в якому збережена скарбниця нашого народу.

Не забуваймо про нього, особливо тепер, коли починається будова!

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ

Прощаємо Ярославу Рубель, членку Екзекутиви у справах преси, та вітаємо її на новій посаді голови Головної Пластової Булави. Від Екзекутиви та Головної Управи складаємо їй найщиріші побажаня, успіхів, задоволення та наснаги у відповідальній праці для добра пластової молоді у цілому світі. Я. Рубель, довголітня членка 64-го Відділу, посідала різні посади у Відділі та у 1994 році була кооптована до Екзекутиви СУА відповідальною за пресу. Під час каденції очолила комітет з видання двох Конвенційних книжок у 1996 і 1999 роках. Щиро дякуємо за вагомий внесок у діяльність СУА.

Пл. сен. Пласту, голова Головної Пластової Булави Ярослава Рубель.

Висловлюємо щирі співчуття визначній діячці, Почесній членці СУА, шановній Марії Крамарчук у зв'язку з тяжкою втратою смертю чоловіка св. п. Івана Крамарчука.

Екзекутива Союзу Українок Америки.

17 грудня 2000 р. голова СУА І. Куровицька, протоколярна секретарка Варка Бачинська і референтка Суспільної Опіки Надія Шмігель взяли участь у традиційному засвіченні ялинки Округи Нью-Йорк.

10 січня 2001 р., на запрошення українського консуляту в Нью-Йорку, голова СУА взяла участь у зустрічі з першим Президентом України Леонідом Кравчуком, з нагоди вручення Золотої почесної відзнаки адвокатові Мирославові Смородському.

13 січня ц. р. у Стемфорді, Конн. голова СУА Ірина Куровицька, голова Окружної Управи Округи Нью-Йорку Надія Савчук та інші члени СУА взяли участь у святкуванні іменин Владики Василя Лостена, на якому голова СУА виголосила привітання від усіх жіночих організацій.

18 січня ц. р. на запрошеня посла України в США Костянтина Грищенка голова СУА взяла участь у зустрічі з Леонідом Кравчуком.

Пресконференція в УМ. Зліва жертводавці Евген Шкляр з дружиною Диймел і голова Управи УМ Ольга Гнатейко. У другому ряді ліворуч заступниця голови Управи УМ, голова СУА Ірина Куровицька.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

УРОЧИСТЕ СВЯТКУВАННЯ 75-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Наш славний 75-літній ювілей відбувся 28 жовтня 2000 року в Культурному осередку, який був ущерть заповнений дорогими гостями. Осередок своєю красою приваблював око кожного присутнього, бо всюди було видно, що доторкнулася рука – трудолюбивої Українки.

Свято відкрила Люба Калін, голова Округи Чікаґо, і, привітавши присутніх, запросила вести програмою Марту Фаріон-Вислоцьку, яка коротко розказала про працю СУА за 75 років. Вона сказала: "Сьогодні ми відзначаємо великий вклад організації, яка була, є і буде однією з найголовніших підвалин у дальшому розвитку українського народу розпорошеного у цілому світі". Після цього представила гостей. За почесним столом сиділи: голова Ювілейного комітету Марта Ожґа (членка 101-го Відділу СУА), Олена Круль – одна з "наймолодших" членок, яка ще у 1932 році була співзасновницею 36-го Відділу СУА, Анастасія Хариш – колишня голова Окружної Управи Чікаґо, нині її Почесна членка і Почесна членка СУА, парох церкви свв. Володимира і Ольги, господар Культурного осередку о. крилошанин Іван Кротець, Преосвященний владика Павло Василик, Архиепископ владика Всеволод, голова СУА Ірина Куровицька, голова Округи Люба Калін, Преосвященний владика української католицької церкви св. о. Миколая о. Михаїл Вівчар, Архімандрид Панкратій – настоятель православної церкви св. Володимира, український консул в Чікаґо Людмила Протасова з чоловіком Анатолієм і Люба Шандра – колишня довголітня голова, нині Почесна голова, Округи Чікаґо.

За нашою довголітньою традицією засвітили чотири символічні свічки. Олена Кузь – за будівничих піонерів, Ірина Куровицька – за нашу організацію, Люба Калін – за Округу Чікаґо та Марта Ожґа за майбутнє нашої організації. Разом – це наше вічне світло єдности і сили.

Далі слідував виступ вродливих дівчат із ансамблю "Громовиця" під керівництвом Роксани Пилипчак та Дани Дикої. Своїми танцями вони репрезентували Буковину, Волинь, Лемківщину, Полтавщину та Київщину. Діти членок 85-го Відділу під керуванням Дарії Городиської та Марії Баран у вишиванках виконували дитячі пісні. Присутні були захоплені їхнім виступом.

Після заспівання гимну СУА Високопреосвященний Архиепископ Всеволод поблагословив вечерю.

Про роботу і діяльність наших Відділів Ювілейний комітет приготовив стенди з інформацією та фотографіями відділів.

Із святковим словом виступила голова СУА Ірина Куровицька. Вона сказала: "У травні 1935 року була чергова конференція найбільше

престижової світової організації – Міжнародної Ради Жінок США – у Вашінґтоні, на яку з'їхалися делеґатки з різних країн світу. Окупант Західної України не видав пашпортів делеґації України на конференцію МРЖ. Тому на цій конференції українок репрезентували делеґатки Европи в особах Олени Лотоцької та Юлії Яреми. Вашінґтонська конференція принесла сумну вістку для українок, тому що вони були усунені з МРЖ. Українки були повідомлені про те, що втратили свє членство. Українки Америки знали, що треба буде шукати іншої дороги до міжнародного світу, де буде можливість поширювати правду про свій поневолений люд. Тому у 1925 році був заснований Союз Українок Америки, який успішно працює 75 років. Лише через 27 років існування СУА став членом НРЖ. Тепер прийнятий до Української Координаційної Ради у Києві. Україна є нашою молодою назалежною державою, яка потребує багато нашої допомоги. Я маю велику приємність повідомити вас про те, що 20-го квітня цього року на засіданні Української Всесвітньої організації ради Жіноу нас знову прийнято до найбільше престижевої світової організації МРЖ.

Ми сьогодні могли довести СУА до могутньої жіночої організації. Не заховуймо цей скарб, але і далі працюймо для добра і розвитку української спільноти, незважаючи на вік чи професію. Бажаю Окрузі Чікаго багато успіхів від нашої Екзекутиви та дякую Вам, голово Округи і голови Відділів, що ви так багато дали для своєї організації, а всім присутнім велика подяка за активну участь в цьому ювілеєві. Своєю присутністю ви доказали, що ви шануєте нашу організацію. Хай всевишній вас тримає у своїй опіці"

На бажання голови присутні заспівали "Многая літа".

Далі відбулося нагородження грамотами від Головної Управи СУА. Нагороди отримали: Віра Іляшевська за Ліду Шандор – 6-ий Відділ, Любомира Шеремета – 22-ий Відділ, Ева Зеленко – 29-ий Відділ, Люба Новак – 36-ий Відділ, Уляна Тушинська – 51-ий Відділ, Тамара Тимчурак – 74-ий Відділ, Марія Дорожинська – 84-ий Відділ, Катя Гриневич – 85-ий Відділ та Уляна Гриневич – 101-ий Відділ.

Доповідь про нашу Округу прочитала Іванна Ґорчинська, де вичерпно розказала про

Почесні гості відзначення сімдесятип'ятілітнього ювілею СУА у Чікаго. Зліва: Марія Ожга, Люба Калін, Ірина Куровицька, Марта Фаріон.

історію заснування Округи, голів Окружної Управи, працю кожного Відділу та діяльність наших членок (*не подаємо доповіді Іванни Ґорчинської, оскільки у нашому журналі – жовтень, 2000 р. – вже друковано статтю Олени Харкевич про історію Округи Чікаго.*

За програмою слідувало нагородження грамотами Іванни Савицької, Марії Дорожинської і Стефанії Форович. Марта Стадник гарно прочитала вірш Ганни Черінь "Жінка", солістка Львівської опери при акомпанементі Катерини Кішки зачарувала присутніх співом клясичних і народних мельодій, за що ми сердешно дякуємо їй. .

Ювілейний комітет святкування – К. Гриневич, І. Горчинська, Х. Дзюк, Д. Дика, Л. Калін, О. Мельник, М. Мельник, Х. Мурська, В. Хранівська, Н. Мицик і О. Харкевич – складають подяку усім, хто взяв участь та допомагав своєю присутністю урочисто відсвяткувати ювілей СУА.

Святкуючи цей ювілей, ми радіємо успіхам наших попередниць жіночого руху в Америці та схиляємо сьогодні перед ними голови, бо вони зуміли закласти підвалини нашої організації.

Окрема особлива подяка Марті Фаріон-Вислоцькій за взірцеве проведення програми незабутнього вечора.

Укінці була подяка всевишньому, яку провів преосвященіший владика Михаїл разом з усіма притсутніми.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

ПРИВІТ ПЕРШОМУ ВІДДІЛОВІ У НЬЮ-ЙОРКУ З НАГОДИ 75-ЛІТТЯ СУА

1-ий Відділ заснований 1921 р. під назвою "Українська Жіноча Громада", у 1925 р. став першим Відділом СУА. Перший ряд, зліва: Анна Серант — кореспонденційна секретарка, Стефанія Гуменюк — скарбник, Леся Гой — заступниця голови, Лідія Магун — голова, Стефанія Семущак — протоколярна секретарка, Марія Мотиль — голова Контрольної Комісії, Наталія Мітрінга — культосвітня референтка. Другий ряд, зліва: Дарія Чижик, Параскевія Сирко, Анна Качарай, Ірена Старосольська, Євгенія Вацик, Анна Натина, Дарія Мудра. Третій ряд, зліва: Марія Кассен, Дуня Кріль, Катерина Лис, Соня Костюк, Марія Свідрук, Анна Данилюк, Пазя Легевич, Параскевія Сусь, Єва Гарайда, Соня Вацик, Марія Качунь, Юлія Осіюк, Марія Семенюк, Анна Лаба, Мері Федірко. Четвертий ряд, зліва: Оля Дайнеко, Орися Лопацька, Стефанія Лопух, Марія Савицька, Галина Касіян, Лєна Мікітіч, Ольга Луцишин. Відсутні: Марія Бачинська, Анна Баран, Михася Баран, Анна Білевич, Олександра Бобяк, Анна Домбровська, Мирослава Федюк, Стефанія Гнатченко, Дарія Івашко, Люба Ярема, Оля Явдошин, Анна Кадиляк, Марія Климочко, Михайлина Книш, Розалія Кріль, Оля Кучма, Анна Куснірчук, Оля Кузьмин, Стефанія Лешко, Стефанія Лопух, Олександра Мацик, Іванна Мачай, Люба Мальована, Мирося Малиняк, Мира Мандзюк, Марія Михайлів, Катерина Недогода, Катруся Паїуга, Романа Раковська, Дарія Рекуча, Юлія Росцішевська, Анна Секрета, Марія Семенюк, Марія Сенкович, Марія Сеница, Катерина Щерба, Віра Шуль, Оля Сливка, Марія Соловей, Розалія Стадник, Марія Сисак, Наталія Валько, Осипа Волошин, Анна Юрків, Маріянна Задоянна, Іванна Жовнір.

Українська жінка – гарна працьовита і зарадна. У всіх обставинах життя знайде вороття, хоча доля їй химерна не така добра й щедра, завела у путь далеку, аж у славну Америку. Жінка не підкорялась, тихо скромно проживала, а думками була там, де її рідна земля. Затужили наші сестри і зійшлися всі разом поділитися добром, своїх рідних всіх згадали, поміч дати забажали. У гурті і спільній силі легше завершити діло. Організацію заклали для загального добра з іменем "Українська Жіноча Рада". Так на радість нам усім утворилась, за чотири роки охрестилась, новою назвою СУА завершилась, ця подія історична.

Перший Відділ був заснованим витривалим і моторним. Став відразу до роботи, щоб не втратити охоту. Наші членки-піонерки часто засідали, гідно репрезентували, відважно демонстрували, танцювали й бенкетували, а як добре заробляли – на добро народу віддавали. Час ішов і все минало, вже сім років добігало, і для членів на майбутнє був Конґрес наш незабутній. Відділи нові заклали, ряди членок побільшили, попливла робота жмудна – часом мила, часом нудна. Користали наші рідні і писали: "Славне те жіноцтво наше, не забули і за морем нас – помогли у тяжкий час". Сиротам повоєнним, читальням і школам рідним, шпиталям і вдовам та ще й рідним установам. В таборові часи трудні, і голодні, і похмурі союзянки не забули, і не вигадка чи байка, що у гавані Нью-Йорку нас чекала з Першого Відділу усміхнена союзянка.

Перший Відділ побільшився, на нове членство збагатився, бо приїхало жіноцтво працьовите і завзяте. Спільні думи і бажання,

спільні труди і змагання. Все рости і все кріпшати, добрі справи завершати, нашим бідним помагати, добрим словом потішати. І за молодь теж подбати, стипендії посилати, де лиш серце наше б'ється, там і поміч знадобиться. На сходинах часу не марнуєм, добру доповідь почуєм, за звичай не забуваєм і дітей своїх навчаєм. Свята спільно зустрічаєм, паски й писанки готуєм, колядуєм і віншуєм, матерів своїх шануєм. Там, де гроші, там і сила, то ж їх треба нам придбати з "фестивалю" скористати. "Фестиваль" не легка справа, зате там, де є охота, нема більшого клопоту, членки з радістю готують і успішно демонструють.

Про Музей ми пильно дбаєм, працею й дарами помагаєм, а усім це добре знати, що наш Відділ є потрійним меценатом. Наші членки і в Окрузі все працюють, за що грамоти і почесті часто призбирають. Перший Відділ основний, все моторний, молодий, і не меншає – росте, а на доказ хочу ще сказати, 75 членок запрезентувати. Нашим головам достойним і Управам тим шановним, що вели нас стільки літ наша вдяка і привіт. А всім членкам дорогим, тим мурашкам трудовим, що працюють так як слід, тричі зичу многих літ. То ж у славну сімдесятку – привітаймо ювілятку і скажімо, побажаймо, щоб про нас достойна слава все збільшалась і не гасла.

Лідія Маґун,
Почесна голова 1-го Відділу СУА у Нью-Йорку.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

56-ий ВІДДІЛ ім. М. РУДНИЦЬКОЇ. НОРТ ПОРТ, ФЛ.

Загальні річні збори Відділу відбулися 12 грудня 2000 р. при численній участі членок Відділу.

На пропозицію Номінаційної комісії – Л. Белендюк, А. Мерещак і Б. Фідер – вибрано нову **Управу на 20001 рік**. Голова Відділу – Орися Свистун, заступниці – Люся Гарасимів і Роксоляна Яримович, секретар – Надія Іванчук, скарбник – Раїса Кохно, заступник скарбника – Мстислава Ван Мегґелен.

Референтки: Іванна Головата – культосвітня й імпрезова, Любов Добровольська-Інґрам – культосвітня (імпрезова), Христя Лазор – мистецька, Слава Малюк – заступниця мистецької, Марія Білинська – організаційна, Неля Лехман – зв'язкова, Леся Івашко – музейна, Марія Чорній – стипендійна, Нуся Маріяні, Леся Іськів і Люся Крук – суспільної опіки, Ліда Белендюк – кореспонденційна секретарка, Галина Король – пресова, Ліда Марусин – господарська.

Контрольна комісія: голова – Зоя Филипович, членки – С.Малюк і О.Пастернак.

Галина Король, пресова референтка Відділу.

71-ий ВІДДІЛ СУА, ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Загальні збори відбулися 9 грудня 2000 р.

Головою зборів вибрано Галину Гаврилюк, секретарем – Іванну Пилипчак. Щиро дякуємо заступниці голови Округи Н.Й. Ромі Шуган за її присутність на зборах.

Управа Відділу на 2001 рік вибрана у такому складі: голова Відділу – Галина Білик, заступниця – Галина Гаврилюк, протоколярна секретарка – Іванна Пилипчак, скарбник – Стефанія Мацях.

Референтки: Христина Кахнич – організаційна, Галина Гаврилюк – культосвітня, Анна Вішка і Стефанія Білоус – суспільної опіки, Тоня Тхір – господарська.

Контрольна комісія: Анна Вішка, Іванна Пилипчак і Христина Кахнич.

83-ій ВІДДІЛ СУА, НЬЮ ЙОРК, Н.Й.

Загальні збори відбулися 13 грудня 2000 р. На зборах була присутня голова Окружної Управи Надія Савчук. Референтки звітували про працю референтур, про загальну працю Відділу вичерпний звіт подала голова Відділу Варка Бачинська.

Нова управа вибрана у такому складі: Варка Бачинська – голова, Катря Червоняк – заступниця, Лідія Андрусишин – протоколярна секретарка, Анна Сафіян – кореспонденційна секретарка, Лідія Закревська – скарбник.

Референтки: Зірка Галів – організаційна, Олімпія Роговська – культосвітня, Наталія Дума – імпрезова, Дарія Ґенза – виховна, Клавдія Грицик – пресова, Дарія Дроздовська – суспільної опіки, Марія Шепарович – стипендійна, Ярослава Лучечко – музейна, Анна Рак – опікунка світлички.

Голова **Контрольної комісії** – Галина Оберишин.

Клавдія Грицик, пресова.

Спростування.

У "Нашому Житті" ч. 1 (стор. 26, права колонка) слід читати: Ювілейні свічки запалила голова СУА Ірина Куровицька, Почесна членка СУА Ірина Кашубинська — і далі за текстом, (стор. 26, ліва колонка) Розважальну програму розпочала членка 33-го Відділу мисткиня слова Ірена Дурбас рецитацією Зої Когут "Жінкам". Ведучою святкової програми була голова 12-го Відділу Лідія Вирста.

Перепрошуємо. *Ред.*

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

ДОБРОДІЙСТВО

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

(Пожертви за грудень 2000 р.)

4,425 дол. – Александра Школьник (33); **2,000 дол.** – Українська Федеральна Кредитова Кооператива "Самопоміч" у Нью-Йорку; **1,600** – Богдан і Анна Кравчуки (98); **1,500 дол.** – Уляна Стек (Канада); **660 дол.** – 24-ий Відділ СУА; **600 дол.** – д-р Богдан і Богданна Худі (28); **460 дол.** – Н. Ігор і Джермайн Міляничі (93); **450 дол.** – 76-ий Відділ СУА; **440 дол.** – Богдан і Христя Сеники (90); **400 дол** – 36-ий Відділ СУА; 330 дол. – 100-ий Відділ СУА; **по 305 дол.** – Лідія Кий (13), Іван і Христина Плути (13); **300 дол.** – д-р Олександер Клос; **250 дол.** – Massachusetts Mutual Life Insurance Co.-Matching Fund (Orest Koropey); **220 дол.** – Богдан і Мімі Полянські (86); **200 дол.** – Ірена Гординська; **130 дол.** – Таїса Яцусь (98); **по 120 дол.** – Лідія Козак (56), Марта Турчин (111); **по 110 дол.** – Віра Бацвин-Головінська (65); Наталія Головінська (65); Vera M. Trojan (126), 98-ий Відділ СУА; **100 дол.** – Андрій і Марта Бачинські, Carmina Goia(47), 45-ий Відділ СУА; **60 дол.** – Юрій і Марія Українські (86); **21 дол.** – Рената Бігун (28); **20 дол.** – Валя Цурковська (22); **по 10 дол.** – Ольга Люшняк (22), Євстахія Струтинська (22), Мирослава Цибрівська;

У ПАМ'ЯТЬ...

Замість квітів на свіжу могилу **св. п. Євдокії Дичко-Блавацької** на допомогу сиротам в Україні склали: **100 дол.** – Ірена Е. Гординська, родини Юрчиків, Гапіїв і Баранецьких; **по 50 дол.** – Лев і Ірена Кушнірі, Марта Тарнавська, Володимир і Олена Шиприкевичі; **30 дол.** – Юрій і Надія Оранські; по **25 дол.** – Олег і Марта Бобаки, Богдан і Анна Кравчуки, Олександер і Ірена Михайлюки, Марта Озарків; **по 20 дол.** – М. Ковальчик, Марія Лисяк, Оксана Мандибур, Іванна Петик, Петро Прус, З. і Л. Чайківські; **10 дол.** – Микола і Марія Касіяни.

У пам'ять наших приятелів **Лідії і д-ра Ярослава Шов'яків** складаємо **50 дол.** до Тривалого Фонду ім. Почесної голови СУА і СФУЖО бл. п. Лідії Бурачинської.

Олена і Володимир Шиприкевичі.

Please, accept this donation of **$100** from the Krakow family, towards the Ukrainian National Women's League of America Scholarship Program, in memory of **Volodymyr Barahura,** father of Mrs. Christina Diakunchak.

Elizabeth Krakow, Montreal West, Qc Canada.

In memory of **Volodymyr Barahura**, we are enclosing a contribution in the amount of **$35** to the UNWLA Scholarship Program.

Thomas & Patricia Drisgill, Oviedo, FL.

Please, accept the enclosed gift of **$20** towards the UNWLA Scholarship Program in memory of **Volodymyr Barahura**.

Peter & Joyce Wood, Oviedo, FL.

In loving memory of our dear member and past president Mrs. **Mary Sagan Rodak** who died September 13, 2000, Branch 36 is donating **$50** to the UNWLA Scholarship Program.

Luba Nowak, Branch 36, President.

З НАГОДИ

Членки 84-го Відділу СУА, прощаючись з **головою Марією Дорожинською,** яка 15 років очолювала Відділ, склали 700 дол. та додали із каси Відділу 150.24 дол. **(разом – 850.24 дол.)** для стипендій в Україні.

Союзянки 84-го Відділу СУА, Округа Чікаго.

З нагоди недавнього 90-ліття народження мого, тепер вже покійного, батька, **св. п. Володимира Барагури,** д-р Ігор і Дарія Витвицькі прислали йому в дарунку **90 дол.** на вибрану ним добродійну ціль. Складаю ці гроші на Стипендійну Акцію СУА для допомоги учневі гімназії у Яворові, де колись учився й учителював мій батько, або студентові Львівського університету ім. Івана Франка, де також учився мій батько.

Христина Дякунчак.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

М.Орися Яцусь, скарбник Комісії стипендій СУА.
Люба Більовщук, референтка стипендій СУА.

ФОНД ім. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ

З нагоди 75-ліття Союзу Українок Америки 99-ий Відділ ім. Лесі Українки у Вотервліт, Н.Й. складає **1,000 дол.** Головній Управі СУА бажаємо гарних успіхів у багатогранній праці СУА.

Голова Відділу – Люба Кушнір.
Секретар – Любомира Мокій.

ФОНД РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ

З нагоди 75-ліття Союзу Українок Америки 89-ий Відділ СУА, Н.Й. склав 100 дол.

ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

ДАТКИ ВІД 1 ТРАВНЯ ДО 31 ГРУДНЯ

По 30 дол. – Стася Зизномирська; **по 20 дол.** – Марія Ярмолюк, Рома Опалевич, д-р Олена Г. Сацюк; **по 10 дол.** – Катерина Бук, П.Никорчук, Марія Лісовська, Ольга Падик, Лідія Станко, Дарія Витвицька, Лідія Захарків, Надія Зінкевич.

ПОЖЕРТВИ ЗА ГРУДЕНЬ

2,500 дол. – Лідія Фіцалович; **2,000 дол.** – Самопоміч у Нью-Йорку, **по 100 дол.** – 1-ий Відділ СУА, Нью-Йорк, 35-ий Відділ СУА; **25 дол.** (через 93-ий Відділ СУА) – **Юлія Масник.**

З нагоди 75-ліття СУА складаю **50 дол.** (через 93-ій Відділ СУА). **Катря Оприско.**

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У пам'ять членок 20-го Відділу СУА ім. Олени Теліги у Філядельфії **бл. п. Юлії Бак-Бойчук, Лідії Бурачинської, Ольги Варелі та Ольги Ощипко** складаємо **100 дол.**

Нехай добра згадка про Них буде завжди з нами!

Голова Відділу Марія Касіян.

In memory of a courageous and valiant Ukrainian lady **Nadia Sema Wolynec** who died October 31, 2000 in Erie, Pa. I am donating **$25** to Our Life Press Fund. She survived the 1930's famine and German labor camps during WW II and found a refuge for herself and her family in the United States in 1949. She was a founding member and officer in the Ukrainian Women's League in Austria in the 1940's, and continued her affiliation in Branch 116 in Erie, Pa.

Judith R. Faustine.

Замість квітів на могилу **бл. п. Розалії Палюх** складаємо **25 дол.** (через 89-ий Відділ СУА у Кергонксоні). Родині висловлюємо щирі співчуття.

За Управу Відділу Мелянія Кокорудз.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Адміністратор М.Орися Яцусь.

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ СУА

Грудень 2000 р.

У першу болючу річницю смерти мого чоловіка **бл. п. Івана Головки** складаю **500 дол.** на допомогу "Бабусям" в Україні.

Софія Головка.

Складаю **2, 882.66 дол.** "Бабусям" і сиротам в Україні.

Ярослав Оберишин.

У пам'ять **бл. п. Романа Левицького** на допомогу сиротам (через 24-ий Відділ СУА в Елізабет, Н. Дж.) склали: **100 дол.** І. Левицька (дружина); **по 50 дол.** – 24-ий Відділ СУА, І. і Н. Ґеруси (дочка), З. Левицький з родиною (син), О. Ґерус (внук), з Марійкою і Ромчиком; **по 30 дол.** Д. Ґеча, Б. Мельничук; **по 25 дол.** – М. і А. Іванціви, Е. і О. Мельничуки, Е. і С. Олексії, Д. Оріховська, О. Загайкевич; **по 20 дол.** – В. і О. Шандори, Л. Колцун Патрило; **10 дол.** – І. Бемко. **Разом 535 дол. Анна Іванців,** скарбник Відділу.

89-ий Відділ СУА у Кергонксоні, Нью-Йорк складає **100 дол.** на допомогу "Бабусям" і **100 дол.** на Фонд Чорнобиля. **Разом 310 дол.**

10-ий Відділ СУА у Філядельфії складає 100 дол. на допомогу "Бабусям"

Анна Слободян, голова Відділу.

У світлу пам'ять моєї найдорожчої мами **бл. п. Марії Чайковської з Бедрилових** (через 56-ий Відділ СУА Норт Порт, Фл.) на допомогу "Бабусям" в Україні склали: **50 дол.** – М. і Р. Кассараби, О. і Ю. Пастернаки, Л. і З. Шпони; **35 дол.** – Р. Сокольський; **25 дол.** – В. і М. Ровенки; **по 20 дол.** О. і Р. Свистуни, Н. Іванчук. Разом 250 **дол.**

Ляриса Шпон, членка 56-го Відділу.

ФОНД ЧОРНОБИЛЯ СУА

Замість квітів на могилу **бл. п. Евгена Козака** складаю **25 дол.** Родині висловлюю щирі співчуття.

Надія Бігун.

У пам'ять **бл. п. Надії Волинець** складаю **150 дол.**

Галина Царик Мартин.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

Замість квітів на свіжу могилу письменника проф. **Володимира Барагури** у смутку за великою втратою із рядів нашої української спільноти складаю **100 дол.**

Наталія Макаревич.

Замість квітів на могилу **бл. п. Володимира Барагури** складаємо **100 дол.**

Ярослав і Оксана Сидораки.

МОЛОКО і БУЛОЧКА

НАЙМОЛОДШИМ ШКОЛЯРАМ УКРАЇНИ

12-ий Відділ СУА ім. Олени Пчілки в Клівелянді, Огайо складає **870 дол.**

Дарія Федорів, скарбник Відділу.

51-ий Відділ СУА у Милвокі, Вискансин складає **500 дол.**

Лариса Стахнів, скарбник Відділу.

200 дол. – церква св. о. Миколая в Вотервліт, Н.Й. (через 99-ий Відділ СУА). **70 дол.** – Тетяна Обушкевич; **25 дол.** – Іван Зінченко; **20 дол.** – Ярослава Кукіль (через 93-ій Відділ СУА); **10 дол.** – Галина Стасюк (через 93-ій Відділ СУА).

83-ій Відділ СУА, Н. Й. 12-го листопада влаштував мистецьку виставку мисткинь Дарії Наумко, Лідії П'ясецької, Мирослави Стойко, Галини Титли і Адріяни Титли-Генкелс. Прибуток у сумі **690 дол.** призначено на сніданки дітям України. Д-р Іван і Стефанія Сєранти склали **50 дол.** **Разом 740 дол.**

Анна Рак, секретар,
Варка Бачинська, голова 83-го Відділу.

У память **бл. п. Розалії Палюх** Стефанія Барановська і Осипа Дудинська провели збірку (через 89-ий Відділ СУА у Кергонксоні). Склали: **по 20 дол.** О. Дудинська, М. Баран, Д. Барон, А. Вовчук, М. Кокорудз, д-р М. Крижановський; **10 дол.** – С. Барановська, родина Делецьких. Разом – **140 дол.**

Меланія Кокорудз, референтка СО Відділу.

Замість квітів на могилу **бл. п. Романа** Левицького складаємо **50 дол.** Родині висловлюємо щирі співчуття.

Зенон і Оксана Стельмахи.

У світлу пам'ять **бл. п. Стефанії Загайкевич, бл. п. Антоніни Змий і бл. п. Ольги Цар на сніданки дітям** склали **20 дол.** Осипа Яворська і Зеня Воробець (через 28-ий Відділ СУА в Ньюарку, Н. Дж.). Родинам висловлюють щирі співчуття.

За 28-ий Відділ **Леся Падковська.**

У світлу пам'ять **д-ра Ярослава Ляшевича** складаю **35 дол.** (через 93-ій Відділ СУА).

Оксана Климович.

119-ий Відділ СУА в Йонкерсі, Н.Й. провів збірку. Склали: **40 дол.** – В. Кушнір; **20 дол.** – Л. Крумшин, д-р М. Кіцюк; **10 дол.** – М. Бибель, С. Женецький; по 2 дол. – Н. Н., П. Дяк, Разом 104 дол.

Ліда Стебельська, референтка СО.

Складаю **100 дол.** у пам'ять **бл. п. Євстахії Матвієнко,** котра дуже радо допомагала, опікувалася і годувала осіб, які того потребували. Коли мої родичі Павло і Олена Турули хворіли, пані Євстахія кожний день приготовляла їм обіди і допомагала.

Дарія Мек-Кай.

Вільна членка СУА **Оксана Пакуш** провела збірку в Лорейн, Огайо. Склали: **по 50 дол.** – Р. і Л. Рейді, П. і Ф. Беци; **40 дол.** – М. і Д. та О. Тритяк; **30 дол.** – А. Погуляй; **по 25 дол.** замість квітів у пам'ять **бл. п. П. Івасишина** від УНС, Т. Сілецька; 20 дол. – М. і О. Крайчик, К. Гончарик, Дж. Шапків, прибуток з продажу печива, О. Самчук, І. Костин, Т. Погуляй, В. Купіняк, О. Чунук; **по 10 дол.** – К. Кунієло, М. Корнієнко, А. Безгацкі, І. Трипняк, М. Лесюк, В. Кульчицький, П. і Т. Оринчак, М. Бучинський, О. Калюшик, М. Купчинська, Е. і О. Пакуш, А. Розмаринович; **по 5 дол.** – С. Дженкінс, Дж. Сірак, М. Спаски, З. Княгеницький, П. Розмаринович; **2 дол.** – Матеусон.

70-ий Відділ СУА в Пассейку, Н. Дж. провів збірку біля греко-католицької церкви св. о. Миколая в Пассейку і православної церкви Вознесіння в Кліфтоні. Склали: **по 100 дол.** – Гурток молоді при церкві Вознесіння, Т. Клименко; **по 50 дол.** – д-р Е. Грабарчук, В. Поліщук; **по 30 дол.** – М. Капітула, д-р Г. Скорділіс; **по 25 дол.** Б. Калавур, І. і М. Дурбаки, О. і Я. Чипаки, Д. і О. Темницькі, Я. Клеменс; **по 20 дол.** – І. Морозовська, В. Остап'як, О. Грубець, М. і Л. Чолгани, І. Марущак, Б. Чайківський, І. Петрик, Х. Блаженко, В. Гаргай, Т. Ульчак, С. Ульчак, С. і О. Халупи, В. Марущак, О. і М. Гнатейки, П. Косцьолик, Х. Кордуба, О. Склепковуч, І. Цапар, Д. Боудана, Л. Альбазоті, В. і С. Лехіцькі, О. Бобиляк, М. Струк, М. Борбич, Т. Хомішак, М. Мартинюк, А. Мартинюк-Салерно, М. Бакалець, Д. Колатало, В. Могучий, М. Бондаренко, В. Сверед, І. Рапак, М. Клим, С. Марченко, Ю.Марченко, П. і Л. Воїнови, М. Слабодух, Т. Маїк, А. Клим, д-р Горлов; **15 дол.** – С. Байра; **12 дол.**

– три особи, Н.Н.; **по 10 дол.** – Н. Завада, Б. Вірстюк, О. Вірстюк, Е. Тантала, М. Міх, О. Васильків, М. Кулик, А. Лапічак, М. Падко, О. Путикивич, Д. Мазурик, Р. і Г. Микити, М. Максимюк, Г. Невмежицька, В. Рудакевич, С. Данків, О. Палтишин, Л. і В. Палтишини, А. Дідух, О. Мочула, І. і А. Косцьолики, Ю. Котляр, Д. і М. Возняки, С. Цапар, В. Тижбір, О. Бубняк, О. і Ю. Кисилевські, І. Половчак, А. Демчко, Й. Маслаган, С. Задорожний, В. Брунда, К. Кордуба, П. Швець, П. Сименко, П. Лиман, П. Ульчак, С. Пащко, О. Порохняк, П. Величко, Т. Тарахівський, І. Марченко, І. Кучер, С. Сікоряк, В. Ракітський, В. Леник, П. Паниця, М Гаврус; **по 8 дол.** – А. Рерун; **6 дол.** – Сестра Тарасія за сестер; **по 5 дол.** – Е. Тиньо, В. Мочула, Ю. Коцоловська, А. Стець, М. Косцьолик, Г. Логвин, Е. Дзювінська, Я. Яворська, А. Ваньо, Я. Дяченко, В. Шупа, А. Макар, В. Шипайло, І. Гресь, Б. Божемський, В. Кузик, А. Тиньо, А. Баран, А. Урбанович, О. Смоляк, І. Карпій, М. Максимюк, З. Салевич, А. Микитин, Г. Федорик, М. Мельник, Е. Команецька, Н. Хомко, М. Дідух, М. Садлик, Е. Котис, Р. Голяк, Н. Ленів, К. Михайлишин, Р. Галабурда, Н. Федейко, С. і О. Гарасимович, І. Микич, М. Лазебний, А. Галунка, Ю. Вислоцька, С. Іваночко, П. Штокало, П. Осядак, П. Гатала, З. Коханевич, В. Рудь, І. Лучейко, В. Наконечний, А. Гордов, С. Тонкошкур; **4 дол.** – В. Гавроняк; **по 3 дол.** – К. Михайлишин, Д. Маско, І. Гунько; **по 2 дол.** – П. Лепчинська, М. Сенишин, А. Кулик, Т. Корбак, А. Грубець, Р. Лучка, Ф. Жоландек, І. Чернянський, П. Могуча і декілька осіб по **1 дол. Разом 2,120 дол.**

Референтка СО Відділу **Марія Бакалець.**

36-th Branch of UNWLA, Chicago, 111 made a collection for Milk and Roll for the Youngest Children in Ukraine. Contributions were made: **$100** – B. V. M. Holy Name Society; **$66** – Branch 36; **$50** – Mr. Perchasz; **$25 each** – D. Dominiak, E. Mychajliszyn, M. Borodayko; **$20** – B. & N. Chomko, N. Grochola, Mr. & Mrs. B. Ggrochola, Mr. & Mrs. Kulas, L. Nowak, I. Nowak; **$10** – O. Pitula, K. Chomyk, Mr. & Mrs. Juzkiw, K. Krywaczuk, A. Kikcio, J. Malanchuk, M. Lazurka, A. Rymar, E. Sivak, Mr. & Mrs. Kohut, Mr. & Mrs. J. Kokolus, Mr. Bosy, Mrs. Kokolus, M. Prystach, K. Cicora, I. Kukura, S. Magioris, I. & A. Pirko, Mrs. Gut, P. Nowak, D. Kowal, I. Pich, M. Zimmerman, M. Kikcio, M. Krafcisin, D. Gojda, A. Zelensky, J. Yurchuk, W. Sawka, E. Bosy, Mrs. Szymanczyk, A. Zelisko, Z. Dewan; **$8** – P. Bahrijchuk; **$5 each** – M. Lojowski, Mr. & Mrs. Macewko, N. Wijtyk, B. Wijtyk, S. Skirpan, O. Mushynski, Mr. & Mrs. F. Rymar, Mrs. Guglik, J. Pohrebnyj, O. Swaga, A. Tymec. Mr. & Mrs. Wowchyk, J. Jula, M. Jula, Mrs. Riziak, W. Mackiw, S. Parijczak, S. Sydorenro, N.N., A. Stanko, M. Zelensky, K. Zelensky, K. Porochenkf, C. Jacobson. P. Dolinyk; **$2** – K. Oberstus; **$1** – Mrs. Hawrysh. **Total: 877.00.**

Luba Nowak, Branch President,
Stefania Mroz, Branch Treasurer.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Скарбник СО СУА **Романна Кекиш,**
Референтка СО СУА **Надія Шмігель.**

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

ЖОВТЕНЬ 2000 р.

ДАТКИ

1,000 дол. – В. Сосяк; по 20 дол. – І. Коцур, М. і д-р А. Бахи, "Самопоміч" Федеральна Кредитова Спілка, Нью-Йорк, О. Фольварків; **180 дол.** – д-р В. і М. Стойки; **по 150 дол.** – М. Савицька, О. і Л. Білоуси; **110 дол.** – О. Кричик; **по 100 дол.** – І. Чернявський, А. Політило, Р. Байляк, д-р М. і Л. Прокопи, І. Гладка, П. і Т. Панкевичі, М. і О. Гнатейки, Я. і І. Куровицькі; **90 дол.** – д-р Ю. Свищук; **65 дол.** – О. Бойко; **60 дол.** В. і П. Шпачинські; **по 50 дол.** – д-р Л. і І. Кушніри, Ю. Дейчаківський і І. Е. Мостович, В. і Н. Лехмани, Dr. & Mrs. Holm-Anderson, H. Allen, Л. Цайнінгер, д-р Т. Зазуля, М. Коропецький Т. Тершаковець, М. Томоруг, С. Геврик, Б. і Дарія Меккей, О. і О. Дацківи, Л. Мриглоцька, А. Заброцька, Н.Н., О. і К. Салевичі; **45 дол.** – Д. Темницька; **по 40 дол.** – д-р Я. Очеретко, Ю. І З. Ставничі, Н. Шаркевич-Федеркевич; **по 30 дол.** – О. і М. Д. Лесківи, М. Рудик, З. і В. Салевичі, д-р Л. і д-р Арета Добрянські, А. Добрянська; **по 25 дол.** – д-р З. Кунцьо, 66-ий Відділ СУА, В. і Л. Саленки, В. і Д. Хіраші, Л. Підстригач, д-р М. Дейчаківський, М. Андрусяк, Р. Фенчинська, Н. Сигіда, О. Гунчак, М. Андрусяк, М. Вірщук, С. Андрушків, Я. І О. Городецькі, С. Кобилецька, М. Жуковська, В. Сендзік, О. Волошин, Н. Цибрівська; **по 20 дол.** – д-р М. Сенкусь, І. Дибко-Филипчак, Д. Стахів, Л. Закревська, Т. Шутер, М. Мілянич, З. Ясінська, К. Антипів, Я. Лавка, М. Василишин, А. і А. Малани, Т. Назарук, Л. Лампіка, Д. Курилко, Н. Гафткович, д-р І. Гулявий, М. Харина, д-р І. Флис, Л. Сілецька, О. Балабан, Л. Оган; **по 15 дол.** – Ю. Вишневська, О. Федаш, Е. Харків, М. А. Голод, М. Лотаза, О. Тоук; **по 14 дол.** А. Гнатейко, Черниченко; **по 10 дол.** – І. Адамчук, С. Цегельська, В. Цетенко, Н. Йосвик, М. Данилюк, В. Семенюк, А. Шульга, А. Кібало, І. Гунзо, Л. Артимишин, О. Михалюк, С. Лонишин, Л. Мокей, С. Семущак, М. і Г. Хомини, А. і К. Бухи, д-р М. Федорко, О. Труш, Ю. і О. Пастернаки, М. Тарнавська, Т. Гарасевич, М. Бойко, З. Савицький, Я. Снилик; **5 дол.** – Євген Климко.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

18,573.50 дол. – М. і З. Галіви;

по 2,000 – О. і Л. Глюти (American Express Foundation), J. & D. Hynansky;

по 1,000 дол. Б. і А. Томки, В. і В. Васічки;

по 500 дол. – Micros Retail Systems, Inc. Ramada Hotel, Н. і П. Паславські, М. і О. Завадівські, В. і К. Воловодюки, А. Мулак-Яцківський, М. і О. Гнатейки;

по 350 дол. A. E. Smal & Co., Chupa Insurance & Real Estate, East Village Chiropractic, HDR Engineering, Inc., Laser Vision Institute, Olympia Community Market, Surma Book & Music Co., Inc., Emigrant Savings Bank, UDC General Contractors, Я. і К. Червоняки, І. і М. Макари, В. Петришин, Л. Цайнінґер;

по 200 дол. Б. і М. Полянські, О. і М. Качмарські, Я. і Г. Оберишини, А. і Х. Козаки, д-р Б. і Р. Харкевичі, М. Дачко, д-р Я. і А. Лешки;

по 150 дол. М. Шуст, д-р М. і С. Левко, Б. і І. Іваськів, Т. Тершаковець, Н. і Л. Голинські, Ю. і П. Качмарські, І. і М. Лущики;

по 100 дол. – Н. Воронка, Б. і Н. Білаші, проф. З. Воронка, Пластовий курінь "Лісові Мавки", д-р І. Дікон, Т. і Н. Шатинські, О. і Х. Ганаси, д-о О. і В. Тершаківці, П. і М. Мельники, О. і М. Качмарські, Р. Краус, М. і К. Лисинецькі, М. і Т. Дулини, С. і Р. Місіли, О. і. Д. Пенцаки, А. і Д. Пенцаки, Ю. Савицький, О. і М. Качмарські, д-р Ю. Р. Білик, Ю. і С. Темницькі, В. Темницький, д-р Ю. і Р. Темницькі, О. Ганас, Е. і Н. Змиї, А. і І. Дзеровичі, д-р М. і І. Демуси, Б. і Х. Дзюки, М. Сілецький і Ю. Паркер, Д. і Д. Боудани, П. Шмотолоха, О. і К. Салевичі, І. і Т. Вітковицькі, В. Гойдиш, М. і Н. Шмігелі, О. Кульчицький, К. Лутц, Т. Терлецька, Б. Малко, І. і Г. Одуляки, д-р М. і З. Лебедовичі, Р. Шуган, О. Ковч;

88 дол. – С. Джонсон;

80 дол. – М. Рудик;

по 75 дол. – А. і З. Коломийці, Ю. і З. Ставничі;

70 дол. – д-р Ю. і О. Ґної;

60 дол. – К. Слонєвська,

по 50 дол. – Б. і М. Качмарі, І. і О. Юрчуки, І. Т. Гординська, Ю. Кузьмич, І. О. Павлюк, О. і Л. Савківи, У. Ільницька, Д. Тершаковець, А. Тершаковець, Б. Іскало, Н. Гірняк, Р. і Е. Варджани, М. Савицька, д-р М. і Ш. Аліськевичі, Ю. і Т. Качмарські, М. Бакалець, капітан Ю. Морачевський, М. Тімней, Б. Чайківський, Т. і А. Гнатейки, О. і М. Лесківи, Ю. Охримович, Е. і Б. Михайліви, О. Процюк, І. і О. Буртики, К. Кузьмич, Н. і М. Терлецькі, М. і Х. Сохоцькі, Х. Шмотолоха, Л. Брикович, І. Яросевич, Ю. Слиж, М. Кульчицька, Л. Микитин, Б. Футала, Ю. Микитин, М. і М. Лішаки, М. Тарлецька, І. Куровицька, А. і Р. Гадзевичі, Л. Вижницька, Н. Н. (Канада), І. і Н. Соневицькі, Л. Крушельницька, О. і Д. Темницькі, Н. і Х. Поритки, А. Білевич, Т. Брикович, Д. Галабурда-Патті;

по 40 дол. – Д. і Р. Гандзії, А. Нинка, Е. Лонг, П. Вернер, А. Сілецька, Т. Поритко і Л. Томсон, Д. і Х. Ганфін;

по 35 дол. – М. Лішак, Н. Н.;

по 30 дол. – М. Манько, Е. і Н. Крухові, Х. Шепелява, М. Рудик, лейтенант М. Брикович, Х. Карпевич, І. Макар, М. Федорів;

по 25 дол. – О. Гірна, А. і Р. Ріпецькі, О. і І. Білики, С. Білик, С. Чупа, О. Брожина, Т. Пальмер, В. Круховий, д-р А. Подгородецька, Р. Подпірка, А. Федаш, М. Бачинська, Д. Колатало, Н. Заставська, А. Морачевський, Б. і Г. Гайди, І. Охримович, К. Петрівська, Е. і Л. Яросевичі, Н. і М. Базарки, В. і Л. Базарки, А. Книш, М. Терлецька, І. і Х. Дякунчаки, В. і Б. Слижі, Х. Брикович, З. Брикович, С. Терлецька, О. Дейчаківський, д-р Л. Мартинець, родина Баронів, Ш. Косінг, В. Шершень, Б. і К. Пащини, В. і О. Роговські, Д. і К. Савадж, Я. і Х. Кохани, І. Зенко, Н. і Р. Максимовичі, Р. Гарасимович, Д. Боднєвич, проф. З. Воронка;

по 20 дол. – Д. Бойко, І. і А. Франки, о. Б. Лукій, Ф. Петрик, Д. і Д. Шатинські, Й. і М. Шатинські, І. і О. Шатинські, М. Захаріясевич, М. Соневицька, Я. Ференцевич, Д. Качмарська, І. Караман, М. Морачевська, Т. Оберишин, Я. Копко, С. Бурнет, К. Біссінґер, Б. Кармічіно, В. Гванг, Сід-ГПГ, М. Гіллдебранд, П. і М. Червоняки, Р. і Х. (з Канади), О. і Х. Пацлавські, Н. Базарко, Р. і М. Слонєвські, Ф. Ясповскі, М. і Т. Ліщаки, С. Паттон, Б. і С. Кохани, Д. і Л. Насісменто, Т. Кейс, д-р М. Знаєнко;

18 дол. – Т. Ференцевич;

по 15 дол. – Б. Масі, А. Масі, Г. І І. Кузьми, С. Царик, Р. Стельмах;

по 10 дол. – Д. Юрчук, Д. Юрчук, родина Костецьких, родина Лисаків, Е. Майбо, М. і Р. Шалайди, Ф. Шатинський, М. і Д. Шатинські, П. Шатинська, В. і П. Шатинські, З. Захарчук, В. і С. Колодії, Д. і Р. Глушко, К. Піраніо, Д. і Л. Пенцаки, Т. і М. Цибула, М. Аліськевич, Ю. і М. Кузьмовичі, Л. Лабунька, О. Андерсон, С. Косович, М. Ганкевич, Б. Кокс і Е. Глен, Д. Рамірез, А. Гаврилів, Л. Дідач, О. і І. Білики, Г. Елліот, І. Казанкевич, Е. Молдін, Р. Прасад, К. Лайт, С. Беровіц, С. і М. Стадники, Л. Закревська, К. Гевко, Н. Яск, Е. Чирч, Е. Зелінка, С. Глива, Р. Глива, Д. Дженофф, д-р Ю. і Х. Демидовичі, Ю. Ставничий, А. Делякава, Е. Szonyi, Р. і Н. Подоляки;

по 5 дол. – О. Комановська, І. Луцишин, П. Федак, В. Вакуловська, Н. Гагерті, Д. Скібіцкі, Г. Сенів, К. Сокол, Т. Трипупунко, З. Романів, Л. Оконелл, М. Бодак;

4 дол. – А. Подпірка;

по 3 дол. – А. Ганкевич, В. Кобулей, О. Федоришин,

по 2 дол. Р. Паолілло, А. Галвер, Бетті Кінг.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА ПОТРЕБИ УМ

У пам'ять моєї найдорожчої дружини, мами і бабуні **бл. п. Зеновії Никифорук** складаю **100 дол.**
Василь Никифорук.

У пам'ять **бл. п. Пелагії Ворони** складаємо **25 дол.** **Д-р Богдан і Ольга Фараоніви.**

У пам'ять **бл. п. Богдана Коваля** складаю **25 дол.** **Люба Фірчук.**

У пам'ять **бл. п. Клементія Рогозинського** складаю **100 дол.** **Дарія Витвицька.**

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

As a memorial contribution honoring **Miss Daria Pisecka** we are donating **$1,000**. My wife and held Teta Daria in high estcem. She was a noble and independent person one who cherished her heritage. Teta Daria helped me better understand her country and his history, for which I give thanks.
Andrew N. Farley & Marta Pisetska.

У пам'ять **бл. п. Богданни Салевич** Блащик складаємо **50 дол.**
Мирон і Ольга Гнатейки.

У пам'ять **бл. п. Міріям Околіти** складаємо **50 дол.** **Мирон і Ольга Гнатейки.**

У пам'ять бл. п. Тадея Понося складаємо **100 дол.** **Осип і Наталія Сигіди.**

У пам'ять мого чоловіка **Лева Семущака** складаю **200 дол.** **Стефанія Семущак.**

ТРИВАЛИЙ ФОНД (ЛИСТОПАД 2000 р.)

На **Меморіяльний Фонд ім. д-р Теодозії і Зиновія Савицьких** складаю **262 дол.**
Зиновій Савицький.

ДАТКИ

6,000 дол. – д-р Я. і І. Моцюки;

5,000 – Самопоміч Федеральна Кредитова Спілка (Н.Й.);

1,000 дол. М. Перейма;

175 дол. – М. Томоруґ;

110 дол. – О. Качала;

по 100 дол. – Д. Чехович, (через 83-ій Відділ СУА), д-р К. і С. Цайнінґери, д-р І. і С. Сєранти, О. і С. Скопи, В. Хлебович, Н. і М. Касіянчуки, С. Киньо, K. Keene, M. A., д-р Я. і О. Сидораки;

80 дол. – Є. Тріска;

по 50 дол. – А. Мельничук, Н. Даниленко, М. Храплива, В. Мисак, д-р В. Богданів, О. Яцкевич;

45 дол. – М. Душник;

40 дол. – В. Гринишин;

по 30 дол. – д-р А. Очеретько, д-р Д. Дика, Н. Масик, С. Новицький, І. Пелех, Д. Бекерська, д-р Б. і Т. Осадци, О. Орчук, Т. Козбур,

по 25 дол. – д-р Т. і Л. Крупи, Г. Корсунь, С. А. Longinotti, Н. Фалко, Л. Гарванко, Б. і О. Кузишини, О. Керницька, В. Балабан, М. Бачинська, д-р В. і О. Петришини, Р. і Г. Міляничі, Г. Сминдак;

по 20 дол. – Г. Гомзяк, М. Рейнарович, В. Сендзік, Б. Крижанівський, М. Дем'янович, М. Сенів, д-р В. С. Рибак, О. Лінник, д-р С. Ничай, Л. Кий, Ю. Левицький, І. Горбачук, Б. Стеців, О. Стецевич, О. Вишневська, М. Сороколіт, д-р Р. Кульчицький, д-р Р. Смик, Т. Сидоряк, М. Фланчер, Д. Оріховська;

по 15 дол. – М. Старостяк, Л. Лампіка;

по 10 дол. – І. Винник, А. Гнатейко, д-р М. Лопатинська, О. Демчук, Л. Мельник, Й. Яцкевич, д-р Х. Кузьмович, І. і С. Куровицькі, М. Дубровська, С. Цибик, М. Шиприкевич, В. і О. Шиприкевичі, А. Кобрин, А. і Г. Стахніви, Л. Дармохвал, С. Островський, Л. Шеремета, Н. Когут, д-р М. і А. Папі;

по 5 дол. – А. Гелетканич, Н. Даниш, Dr. W. Gerent, М. Софяк, І. Петрі, О. Федунець, П. Курило, В. Столярський, д-р П. Джуль, Д. Мельник, В. Теслюк, М. Коропей.

БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

2,803.29 дол. – Самопоміч Федеральна Кредитова Спілка Н.Й;

2,500 дол.– М. і О. Гнатейки;

по 2,000 дол. – Р. Гавриляк і М. Тершаковець, д-р А. і Т. Тершаківці, д-р А. Подгородецька і З. Черник, В. Сосяк;

по 500 дол. 1-ий Відділ СУА, Д. Кашімер, О. Голюка, А. і М. Бачинські;

400 дол. – А. Кулик;

по 250 дол. – Bear Chiropractic. Inc., ASFC Aesthetic Facial Surdgery Center;

по 200 дол. – 86-ий Відділ СУА, М. і М. Шугани, М. і Л. Палії;

150 дол. – K. L. Pajor, І. Яросевич;

135 дол. – М. Душник;

125 дол. – Western Union;

по 100 дол. – Ukrainian American Association, Inc., А. Кизик, А. Стебельська, д-р З. і С. Зизномирські, 71-ий Відділ СУА, 10-ий Відділ СУА, І. і І. Мокрівські;

75 дол. – Р. і Г. Міляничі;

50 дол. – Р. Гавриляк;

по 25 дол. – К. Джонсон, д-р Т. і І. Новосівські, Т. і М. Борковські, К. Луцька;

20 дол. – М. і З. Галіви;

15 дол. – G. Forgnoni;

10 дол. – C. & T. Shoemaker.

ЩИРО ДЯКУЄМО ЗА ПІДТРИМКУ!
Управа і адміністрація УМ.

Закінчення в наступному числі.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

Закінчення із 14 стор.

Політичні зміни й економічні перестановки призвели до утворення соціяльних і етнічних шарів, які надалі спричинили неоднорідність населення й сприяли взаємній недовірі між урядом та його громадянами. Мова політичного дискурсу націоналізму була і досі є приведеною у відповідність до якоїсь певної виняткової ідентичности, яка не відбиває всіх шарів ідентичности, що були й лишаються реальністю в Східній Европі. Етнічна національність сама в собі не вичерпує ідентичності. Україна, всупереч безнастанним кассандровим провіщенням, не потопає в різні, ані не розпадається на регіони. Населення України віддзеркалює розвинуті одиниці, а не однорідні етнічно-національні групи. Воно складається з громад, які переходять одна в одну, а не з ексклюзивних замкнених клюбів. Тобто Україна є громадянським суспільствм з державною ідентичністю.

В основних громадських рухах – товаристві "Просвіта" і жіночих організаціях, у зв'язку з їхньою популярністю, історичними попередниками, характерними ознаками і доступністю джерел – побачимо зародки спадковості громадянського суспільства в Україні. "Просвіта" схожа на захід, подібний до літнього збору вчителів з метою поширення культурної освічености. Осередки "Просвіти" виникали повсюди, навіть у регіонах, де майже не знали про її попередні втілення. Українська "Просвіта" наслідувала модель чеської організації, але вона швидко розвинула власний спосіб діяльності. Упродовж революції 1905 року "Просвіти" виникали не лише на території Східної України, а й в окремих регіонах Сибіру, де існувало українське населення. Жінки були невід'ємною частиною цієї організації, яка здійснювала програми економічного розвитку і культурного збагачення. Сучасне товариство "Просвіта" заново з'явилося у 1990 роках, з центром у Києві й осередками по всій Україні. Воно залучене до пропаґандиських програм, провадить видавничу і культурну діяльність. "Просвітянство" увійшло у слововжиток українців на означення типу культурного популізму без чітких політичних відтінків та з натяком на філістерство. З центру "Просвіти" в Києві, який був місцем зародження популярної течії Рух за перебудову СРСР, вона виконує розмаїті функції, що охоплюють як культурну, так і політичну сфери. Показово, що товариство сприяє використанню української мови, якому за радянських часів чинилися перешкоди. За питанням мови насправді криється феномен колонізованих, навіть поневолених, суспільств, який при аналізі ситуації полягає у наданні переваги так званим ідеалістичним факторам над практичними. "Просвіта" мала потенціял стати провідною соціяльною і політичною силою суспільства до того, як вона перетворилася на організацію інтеліґенції, націлену на поширення націоналізму в інтеліґентському розумінні.

Головні жіночі організації, такі, як Союз Українок, що приблизно представляє демократичне національне крило, Жіноча громада (ліберальне крило), Спілка жінок України (об'єднання колишніх комуністок і ділових жінок), також існують в усіх регіонах України. Ці організації теж мають своїх історичних попередників і широкі програми самодопомоги. У своїх громадських заявах вони, одначе, наголошують на поверненні до уявлюваної традиції та на націоналістичних доказах, і через це їм не вдається досягнути популярності Союзу Українок Західної України у міжвоєнні роки.

Нові політичні партії, що виникли в Україні у 1990 роках, дедалі більшою мірою залучаються до утвердження влади закону і створення умов для економічного розвитку, що базується на приватній власности та недопущенні зосередження влади в руках якоїсь однієї структури чи індивіда. Ці партії зацікавлені у прояві власної сили і власного впливу, при цьому їм не обов'язково офіційно висловлюватись про важливість України. Колишня комуністична еліта України, опинившись біля керма незалежної влади, демонструє зростаючий контроль над місцевістю. Оскільки цією місцевістю є Україна, то колишні комуністи волею-неволею стали тими, кого вони висміювали в минулому – націоналістами. Вони не перетворилися на виразників сподівань України, просто вони говорять мовою держави Україна. У них немає необхідности доводити її існування, їм треба його забезпечити. Держава Україна з усіма реаліями й атрибутами держави перетворює інтеліґенцію як носія національного вогню на надлишкову силу. Вже не є необхідністю доводити існування України. Держава Україна різьбить свою сучасну нішу в світі, і те, якою буде її історія, визначатимуть дії уряду та суспільства, а не інтерпретації новоспечених вчителів.

Можемо завершити цей огляд драматичним гаслом: час інтеліґенції минув. Існування України, як віри і як ідеї, більше не залежить від здатности інтеліґенції підтримувати його. Тепер від громадян залежить насичнення цієї реальности змістом.

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

МАМО, ІДЕ ВЖЕ ЗИМА

“Мамо, іде вже зима,
Снігом травицю вкриває,
В гаю пташок вже немає…
Мамо, чи кожна пташина
В вирій на зиму літає?” –
В неньки спитала дитина.
“Ні не кожна, – одказує мати, –
“Онде, бачиш, пташина сивенька
Скаче швидко отам біля хати, –
Ще зосталась пташина маленька”.

Чом же вона не втіка?
Нащо морозу чека?” –

“Не боїться морозу вона.
Не покине країни рідної,
Не боїться зими навісної.
Жде, що знову прилине весна”.

“Мамо, ті сиві пташки
Сміливі, напевне, ще й дуже,
Чи то безпечні такі, –
Чуєш, цвірінькають так,
Мов їм про зиму байдуже!
Бач – розспівалися як!”

“Не байдуже тій пташці, мій синку,
Мусить пташка малесенька дбати,
Де б водиці дістати краплинку,
Де б під снігом поживу шукати”.

“Нащо ж співає? Чудна!
Краще шукала б зерна!”

“Спів пташині потіха одна, –
Хоч голодна, співа веселенько,
Розважає, пташине серденько,
Жде , що знову прилине весна”.

Леся Українка

БІЛІ КАРУСЕЛІ

Накрутило, намело
кучугури білі.
Мов стриножила село
пісня заметілі.

А як сонце – горілиць
і димки зав’ються, –
до худоби, до криниць
стежечки проб’ються.

Голоси загомонять,
сколихнуть замети.
А садки стоять – як рать
білої планети.

Довго ще доріг нема...
Дітлахи ж – веселі:
Їм розкручує зима
білі каруселі.

Наталка ПОКЛАД

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів США - Нью Йорк, Н.Й. США.

Зірка МЕНЗАТЮК

МІЛЬЙОН МІЛЬЙОНІВ СЕСТРИЧОК

Казка

Сніжинка народилася високо в небі, у великій волохатій Хмарі.

– Бабуню Хмаро, – мовила вона. – Чому ми так далеко від землі?

– Щоб першими побачити, як з холодних висот надходить зима, – лагідно пояснила Хмара.

– Бабуню Хмаро, а навіщо нам стрічати зиму?

Щоб землю вкрити білою ковдрою, заховати од вітрів – морозів.

– Ой, бабуню! – дивується сніжинка. – таж я мала, а земля величезна! Як я її вкрию?

– Земля велика, але одна, а в тебе мільйон мільйонів сестричок. Разом вам усе під силу! – сказала Хмара і трусонула рясним фартухом.

Що тут учинилося! В повітрі замигтіло, зарябіло, сніжинки полетіли на город і стежку, на хату й подвір'я, на сухе соняшничиння, навіть Рябкові на хвіст.

– Гетьте! – розсердився Рябко і сховався в буду. – У мене й без вас кожух теплий.

А сніжинки падали, падали, поки не вкрили цілий світ. Уранці вийшла Олеся на ганок і рукавичкою очі заслонила:

– Ой, біло! Аж сліпить!

А вітрові сніг не сподобався. То раніше було – шарпай траву за коси, скільки здумаєш, листя осіннє роздмухуй, а тепер усе під снігом, в захистку та в затишку.

– У-ух, я вам покажу-у! – засвистів вітер та й ну сніжинки розмітати!

Дмухнув раз – цілий рій з калини знявся й сів на бабусину грядку з часником. Дмухнув удруге – злетів сніг з барвінка, а калину знову накрив. Дмухнув ще раз – аж сніг зі стежки на барвінок перелетів! Нічого вітер вдіяти не може. Дме – та тільки сніг з місця на місце переносить. То він і затих з досади. Тут мороз узявся до роботи. А сестрички одна до одної тісніше притулилися, – не може холод під білу ковдру забратися.

Так і весни діждалися. Як настала весна, як пригріло сонечко, виросло на землі мільйон травиночок, зелених та ніжних, мов найтонший шовк, зацвіло мільйон мільйонів квіточок. Кожній сніжинці по квітці й по травинці! Це за те, що захистили матінку-землю від лютих холодів.

– А сніжинки куди поділися? – подумають діти.

Та нікуди. Встаньте рано-ранесенько і вийдіть в садок. Там на кожній травинці – росинка-крапелька. Ото і є наші сніжинки. Сяють вони, веселково переливаються, і кожна сонце віддзеркалює. Мільйон мільйонів маленьких сонечок! Аж у світі ясніше.

"Український садочок"
Київ, Вид-во "Смолоскип", 1997.

СМАЧНОГО!

Лукія ГРИЦІВ

КУРЯЧА ПЕЧІНКА З ГРИБАМИ

1 ¼ lb. курячої печінки
6 ложок масла
8 оз. свіжих печериць
3 зубці часнику
2 малі цибульки (scallot)
2/3 горнятка "шері" або білого вина
3 галузки розмарину
2 ложки січеної зеленої петрушки
терта шкурка з однієї цитрини
сіль і перець
підсмажений білий хліб

Печінку очистити від жилок і товщу. Добре посолити та поперчити свіжозеленим перцем. Перемішати. До гарячої глибокої сковороди дати 1 ложку масла і тушкувати по декілька печінок нараз, відкладаючи готові до теплої посудини й тримати їх у нагрітій печі. До сковороди додати знову масла і, коли розтопиться, додати часник та цибульку. Тушкувати 1 хв., додати гриби, покраяні на тоненькі пластівці, і тушкувати ще 2 хв. Додати вино, закип'ятити та легенько варити 2-3 хв., щоб набрало вигляду сиропу, додати розмарин, сіль, перець та викласти до цього печінку. Ще раз заварити, помішуючи 1 хв. Зверху посипати мішанкою цитринової шкурки, петрушки і часнику. Подавати з білим (італійським) підсмаженим хлібом.

"JAMIAIAYA" МЕКСИКАНСЬКИЙ РИЖ

3 ложки олії
1 середньої величини цибуля
1 галузка посіченої зеленої селери
1/3 червоного солодкого перцю
2 горнятка довгого рижу
4 горнятка курячого бульйону (розсолу)
1 ложка помідорової пасти
4 краплі пекучого перцю "Tabasco sauce"
6 оз. холодного печеного м'яса свинини або курки
4 оз.покраяної доброї ковбаси
¾ горнятка замороженого зеленого горошку

Розігріти олію на сковороді, додати цибулю, селеру і перець. Злегка тушкувати, щоб зм'якло. Додати риж, бульйон, помідорову пасту, tabasco. Варити на малому вогні 10-12 хв. Додати, покраяне на великі куски, м'ясо, ковбасу і горошок та легенько варити ще 5 хв. Вимкнути вогонь, накрити та залишити так ще на 5 хв., аж тоді подавати до столу.

КУРКА З ПОМІДОРАМИ

6 половинок курячих грудинок з кістками, без шкури
¾ горнятка покраяної на тонко селери
¾ горнятка посіченого зеленого перцю
¼ горнятка посіченої цибулі
1 горнятко покраяних печериць
2 баньки (по 14 оз.) помідорів
1 ложка посіченої зеленої петрушки
1 чайна ложечка білого оцту
2 зубці часнику
½ чайної ложечки сухого василька
½ чайної ложечки сухої материнки (oregano)
¼ чайної ложечки чорного перцю

У великій сковороді з малою кількістю олії на низькій температурі тушкувати курячі грудинки до золотистого кольору. Відложити в іншу посудину і тримати теплими, а в цій же сковороді тушкувати селеру, перець, цибулю і гриби до готовости.

Вложити відкладену курку. Всі інші складники вимішати і полити курку. Накрити й варити на малому вогні 30 хв. Відкрити та варити ще 10 хв. або до того часу, коли з проколеної курки виходитиме тільки прозорий, а не рожевий сік.

Подавати з дрібною локшиною (клюсочками) і зеленою салатою.

ЗЕЛЕНА СОЧЕВИЦЯ І КАПУСТА

1 горнятко зеленої сочевиці
6 горняток зимної води
1 зубець часнику
1 лавровий листок
1 мала цибуля
2 гвоздики
1 ложка оливкової олії
1 червона цибуля, тонко краяна
2 зубці часнику, роздушені
1 ложка листків чебрецю (Thyme)
12 оз. білої капусти, дуже тонко краяної
1 цитрина – втерта шкурка і сік
1 ложка оцту з малин
сіль і перець

Сочевицю прополоскати під проточною водою. До води у великій посудині додати сочевицю, часник без шкурки, лавровий листок і цибулю зі втисненими в неї гвоздиками. Довести до кипіння і варити 10 хв., знизити вогонь, накрити кришкою і варити ще 15-20 хв. Відцідити і викинути цибулю з часником та лавровий листок. У великій посудині розігріти олію, додати червону цибулю, часник і чебрець – варити 5 хв. Додати капусту і ще варити 5 хв. Вважати, щоб не переварити. Додати сочевицю, цитринову шкурку і сік, оцет та сіль і перець до смаку. Подавати для 4-6 осіб.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів США - Нью Йорк, Н.Й. США.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ
Іванна Рожанковська
Анна Кравчук

Ірина Куровицька — голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Марія Томоруг	— 1-ша заступниця голови
Софія Геврик	— 2-га заступниця голови для справ організаційних
Оксана Фаріон	— 3-тя заступниця голови для справ культури
Мотря Воєвідка-Слоневська	— 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Варка Бачинська	— протоколярна секретарка
Омеляна Рогожа	— кореспонден. секретарка
Марта Богачевська-Хомяк	— вільний член
Ірина Стецьків	— вільний член

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Наталія Гевко	— Дітройт
Стефанія Вочок	— Філядельфія
Надія Савчук	— Нью-Йорк
Марта Стасюк	— Північний Нью-Йорк
Марія Полянська	— Нью Джерзі
Іванна Шкарупа	— Огайо
Любомира Калін	— Чікаґо
Зоряна Мишталь	— Нова Англія
Теодозія Кушнір	— Центральний Нью-Йорк
Марія Одежинська	— зв'язкова далеко віддалених відділів

РЕФЕРЕНТУРИ

Надія Шміґель	— суспільної опіки
Катерина Івасишин	— виховна
Марія Пазуняк	— музейна
Люба Більовщук	— стипендій
Ольга Тритяк	— архівальна
Марта Пеленська	— екології

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич	— голова
Таїсса Турянська	— член
Лідія Черник	— член
Надія Цвях	— заступниця
Рома Шуган	— заступниця

Ірена Чабан — головний редактор журналу "Наше Життя"
Тамара Стадниченко — редактор англомовної частини журналу

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS
Iwanna Rozankowskyj
Anna Krawczuk

Iryna Kurowyckyj — President

EXECUTIVE COMMITTEE

Maria Tomorug	— 1-st Vice President
Sophia Hewryk	— 2nd VP — Membership
Oxana Farion	— 3rd VP — Culture
Motria Voyevidka-Slonievsky	— 4th VP — Public Relations
Barbara Bachynsky	— Recording Secretary
Omelana Rohoza	— Corresponding Secretary
Martha Bohachevsky-Chomiak	— Member-at-Large
Irena Steckiw	— Member-at-Large

REGIONAL COUNCILS

Natalia Hewko	— Detroit
Stefany Wochok	— Philadelphia
Nadia Sawczuk	— New York City
Martha Stasiuk	— New York - North
Maria Polanskyj	— New Jersey
Iwanna Shkarupa	— Ohio
Lubomyra Kalin	— Chicago
Zoryana Mishtal	— New England
Theodosia Kushnir	— New York - Central
Maria Odezhynska	— Liaison for Branches-at-Large

STANDING COMMITTEES

Nadia Shmigel	— Social Welfare Chairwoman
Katherine Iwasyshyn	— Education Chairwomen
Maria Pazuniak	— Art/Museum Chairwoman
Luba Bilowchtchuk	— Scholarship/Student Sponsorship Program Chairwoman
Olga Trytyak	— Archives Chairwoman
Marta Pelensky	— Ecology Chairwoman

AUDITING COMMITTEE

Joanna Ratych	— Chairwoman
Taissa Turiansky	— Member
Lidia Czernyk	— Member
Nadia Cwiach	— Alternate
Roma Shuhan	— Alternate

Irena Chaban — Editor-in-Chief "Our Life"
Tamara Stadnychenko — English editor "Our Life"

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS:
108 Second Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 533-4646; Fax: (212) 533-5237
Адміністратор бюра — **Наталія Дума**
Office administrator — **Natalia Duma**
Години урядування: від 10:00 до 4:00 по пол.
Адміністратор-бухгалтер журналу "Наше Життя" — **Орися Яцусь**
Business Administrator "Our Life" — **M. Orysia Jacus**
Tel. & Fax (732) 441-9377

Електронна пошта / e-mail: irynak@aol.com
http: //www.unwla.org/index.html

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:
171 Main Street, P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Tel.: (732) 441-9530; Fax: (732) 441-9377
Luba Bilowchtchuk, Chair

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:
203 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 228-0110 Fax (212) 228-1947
E-mail: **UkrMus@aol.com**

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at Additional mailing offices (USPS 414-660).

108 Second Avenue, New York, NY 10003

"Южно-русскій орнамент". А. Лисенко, 7 видання І. А. Розова. Київ 1886 р.
Із збірки Євгенії Бачинської-Федусевич. Вишивати Д.М.С. синіми ч. 996 і помаранчевими ч. 900.
Ornament. A. Lysenko, 7th edition I. A. Rozov. Kyiv 1886. From the collection of Evhenia Bachynsky-Fedusevych.
DMC blue 996, orange 900.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.